

KALLELSE

Utbildningsnämndens arbetsutskott

Sammanträdesdatum: 2023-12-06

Tid	Kl. 08:00
Plats	Konferensrum Alafors fabriker
Ledamöter	Lena Camp SD Kristina Fogelklou M Anette Håkansson S Renèe Palmnäs FiA Elinor Gandee V Lina Bodestad C Robert Roos SD Johan Bankel M Lena Orstadius S
Ersättare	Rickard Linde FiA Mauricio Jiménez M Toni Andersson S Pernilla Johansson SD Tage Lindström KD Carina Ackerfors S Johan Signell S Pierre Hernvall KD Linda Hoffberg C
Övriga	Åsa Ericson, förvaltningschef Atbin Vali Ababaf, controller Malin Simm Öhrn, controller Ulla- Stina Millton verksamhetschef Helene Petersson, verksamhetschef Ulrika Gustafsson, verksamhetschef Marcus Larsson, Administrativ chef Magnus Fagerström, rektor gymnasiet Jeanette Carlsson, utvecklingsledare Hannes Wolff, biträdande rektor Marie Källvik Nilsson, t.f nämndsekreterare Personalföreträdare med närvarorätt

Nämnden kommer efter sammanträdes avslut och lunch genomföra en bussresa för att se kommunens skolor och förskolor.

Förhinder anmäls till Marie Källvik Nilsson, marie.kallvik-nilsson@ale.se

Ordförande

Lena Camp (SD)

Ärenden	Dnr	Föredragande	Tid
---------	-----	--------------	-----

A Upprop

B Justering

Agenda

1	Fastställande av föredragningslistan	2023/1		08.05-08.10
2	Påminnelse om jävsbestämmelser	2023/8		08.10-08.15
3	Månadsuppföljning 2023	2023/109	Controller	08.15-08.20
4	Nämndplan med budget 2024 - Utbildningsnämnden	2023/450	Förvaltningschef Verksamhetschefer Controller	08.20-09.00
5	Handlingsplan digitalisering - utbildningsnämnden	2023/451	Verksamhetschefer Verksamhetsutvecklare	09.00-09.20
6	Uppföljning av elevers kunskapsprogression, mittermin HT 2023	2023/444	Verksamhetschefer Verksamhetsutvecklare	09.20-09.10
7	Remiss - Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i VGR	2023/428	Förvaltningschef	09-10-09.15
8	Internkontrollplan 2024	2023/422		09.15-09.30
	Fika			09.30-09.45

FÖREDRAGNINGSLISTA
Utbildningsnämndens arbetsutskott
Sammanträdesdatum: 2023-12-06

Ärenden	Dnr	Föredragande	Tid
9	Systematiskt brandskyddsarbete 2023	2023/395	09.45-10.00
10	Tider för utbildningsnämndens arbetsutskott 2024	2023/467	10.00-10.05
11	Information från förvaltningschef		10.05-10.15
12	Redovisning av delegeringsbeslut 2023	2023/4	10.15-10.20
13	Redovisning av underrättelser, beslut och domar 2023	2023/5	10.20-10.25
14	Övriga frågor		10.25-10.40
	Gruppmöten		10.40-11.10
	Beslutsomgång p. 3-14		11.10-11.30

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(3)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/109

Datum: Välj det datum då ditt tjänsteutlåtande godkänts av ansvarig chef

Controller, Atbin Vali

Utbildningsnämnden

Månadsuppföljning per oktober 2023

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse gentemot budget och en prognos som visar på en budget i balans.

Åsa Ericson

Atbin Vali

Förvaltningschef

Controller

Beslutsunderlag

Utbildning	Budget tkr (ack)	Utfall tkr (ack)	Avvikelse Budget (ack)	Budget tkr (helår)	Prognos tkr (helår)	Avvikelse Prognos (helår)
Utbildning	-795 480	-792 815	2 665	-952 414	-952 414	0
Utvecklingsreserv	-6 892	223	7 115	-8 478	-8 078	400
Ledning och administration	-22 728	-24 937	-2 209	-26 443	-26 443	0
Förskola centralt, förskoleenheter	-179 227	-179 781	-554	-214 114	-214 114	0
Förskola köpta, sålda	-21 107	-20 125	982	-25 285	-25 285	0
Grundskola centralt, fsklass, grundskola, fritids	-314 460	-317 143	-2 683	-374 893	-374 893	0
Grundskola köpta, sålda, skolskjuts	-34 254	-35 890	-1 636	-41 771	-42 571	-800
Enheten för flerspråkighet	-9 722	-9 406	316	-11 654	-11 654	0
Övergripande verkchef elevhälsa, anpassad skola, gymn, komvux	-6 979	-6 517	462	-8 406	-8 006	400
Elevhälsa	-21 784	-21 376	408	-26 047	-26 047	0
Anpassad skola	-34 288	-34 002	286	-41 573	-41 573	0
Gymnasium köpta, sålda	-115 993	-115 522	471	-140 069	-140 069	0
Ale Gymnasium inkl. IM-Komvux	-17 583	-17 273	310	-21 104	-21 104	0
Komvux	-10 463	-11 066	-603	-12 577	-12 577	0

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse och prognosen visar på en budget i balans vid årets slut.

De ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret innebar att förvaltningen haft och har besparingar och effektiviseringar som genomförts och hittills har personalantalet minskat med 39 tjänster. En god planering och förankring inför budgetåret 2023 med stora åtgärder på central nivå verkar ha möjliggjort att klara det som då var 27 mkr i effektivisering men åtgärder behöver fortgå under hösten.

Ledning och administration har för perioden en negativ avvikelse och prognostiserar en budget i balans för året. Ledning och administration beräknas hämta hem kostnader på grund av vakanser och minskade IT-kostnader.

Förskolan har för perioden en negativ avvikelse mot budget. De centrala områdena inom förskolan visar en positiv avvikelse medan enheterna visar en negativ avvikelse. Befolkningsprognosen har under året skrivits ner och påverkar enheterna i sitt arbete att anpassa organisationen efter det minskade barnantalet. Enheterna arbetar vidare för att anpassa sin organisation för att uppnå en budget i balans.

Köpta och sålda platser i förskolan har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Under året beräknas tilldelad ram för köpta och sålda platser i förskolan att nyttjas. Prognos är en budget i balans.

Grundskolan har för perioden en negativ avvikelse mot budget. De centrala delarna visar en positiv avvikelse och enheterna en negativ avvikelse. Enheterna arbetar vidare för att anpassa sin organisation för att uppnå en budget i balans.

Köpta och sålda platser samt skolskjuts inom grundskolan visar för perioden samt för året en negativ avvikelse. Det prognostiserade underskottet beror primärt på ökade kostnader för skolskjuts (taxi) och samt att fler elever än beräknat (prognos) valde andra alternativ än Ale kommuns egna grundskolor.

3(3)

Enheten för flerspråkighet har för perioden en positiv avvikelse. Flerspråkighet beräknas ha ökade kostnader under hösten på grund av ökade språkbehov, vilket kommer resultera i en budget i balans.

Övergripande verksamhetschef, elevhälsa, anpassad skola, gymnasium, Komvux har för perioden och året en positiv avvikelse mot budget. Den positiva avvikelsen beror på vakans.

Elevhälsan inklusive Gula villan (Älvängenskolans särskilda undervisningsgrupp, Fotosyntes och Näta) har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Gula villans budget minskades inför året och anpassningar har genomförts. Enheterna prognostiserar en budget i balans på helåret.

Anpassad skola omfattar grundskola samt köpta/sålda platser grundskola och gymnasium. Anpassad skola har för perioden en positiv avvikelse mot budget och en budget i balans på helheten. Anpassad grundskola prognostiserar en negativ avvikelse vid årets slut, anledningen är fler elever med större behov än prognosisterats. Köpta och sålda platser för anpassad grundskola och gymnasium har en positiv avvikelse mot budget för perioden. Köpta och sålda platser prognostiserar en positiv avvikelse mot budget, anledningen är minskat elevtal mot budget gällande anpassat gymnasium.

Köpta och sålda gymnasieplatser har för perioden en positiv avvikelse och en prognos på en budget i balans. Det finns dock osäkerheter i prognosen, som exempelvis elevernas val av program, SIS-elever eller ökade kostnader för tilläggsbelopp.

Ale gymnasium inklusive IM-Komvux har för perioden en positiv avvikelse mot budget. Prognosen för enheten är en budget i balans.

Komvux har för perioden en negativ avvikelse mot budget. Enheten prognostiserar vid årets slut en budget i balans.

Utbildningsnämnden

Nämndplan med budget 2024

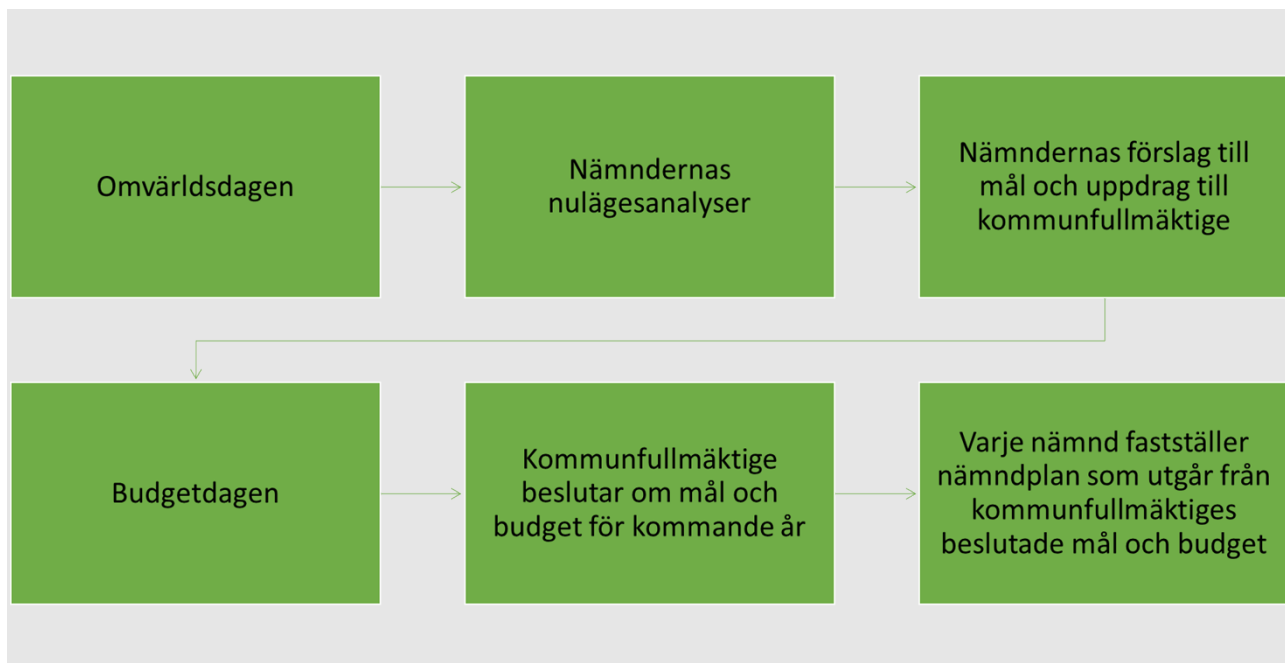
Innehåll

1 Nämndplanens syfte och funktion i styrmodellen	3
2 Förutsättningar inför 2024	4
2.1 Ordförande har ordet.....	4
2.2 Förbättrings- och utvecklingsområden	4
2.3 Lagändringar som påverkar nämndens verksamheter.....	4
2.4 Omvärldsfaktorer som påverkar nämndens verksamheter.....	5
3 Mål och uppdrag.....	7
3.1 Av kommunfullmäktige fastställda riktningmål.....	7
3.2 Av kommunfullmäktige fastställda mål.....	9
3.3 Av nämnden fastställda mål.....	10
3.4 Av fullmäktige fastställda uppdrag	12
3.5 Av nämnden fastställda uppdrag.....	13
4 Ekonomisk sammanfattning.....	15
4.1 Ekonomisk sammanställning	15
4.2 Investeringsplan	18
4.3 Verksamhetsmått.....	18
5 Organisation och basverksamhet.....	21
5.1 Reglemente och nämndens uppdrag	21
5.2 Beskrivning av basverksamhet	21

1 Nämndplanens syfte och funktion i styrmodellen

Varje nämnd fastställer årligen en nämndplan. Nämndplanen utgår från kommunens vision och kommunfullmäktiges beslutade mål och budget. Planen sammanfattar och beskriver hur varje nämnd ska nå fastställda mål och uppdrag, beskriver planerade aktiviteter under det kommande året samt redovisar de ekonomiska ramarna på verksamhetsområdesnivå.

Nämndplanen är en del av kommunens styrmodell. Styrmodellens process visualiseras nedan:

2 Förutsättningar inför 2024

2.1 Ordförande har ordet

Vi vill arbeta för att förbättra kompetensförsörjningen i kommunen. Genom att samverka med näringslivet och arbetsmarknaden kan vi identifiera vilka kompetenser som efterfrågas och se till att utbildningarna rustar eleverna med rätt kunskaper och färdigheter. Det handlar också om att erbjuda fortbildning och vidareutbildning för vuxna, så att de kan stärka sin kompetens och anpassa sig till arbetsmarknadens behov.

Det är viktigt att förbättra det ekonomiska läget för utbildningsnämnden. Detta förbättrades kraftigt genom att KF tog beslut om att tillföra 29.5 miljoner extra detta har avsevärt underlättat året.

Genom att prioritera utbildning och satsa på kvalitet kan vi se till att eleverna får en bra utbildning och att lärarna får de resurser de behöver för att kunna göra sitt jobb på bästa sätt. En stabil ekonomi möjliggör också investeringar i pedagogiska resurser, vilket kan höja kvaliteten på utbildningen ytterligare på både kort och lång sikt.

Slutligen, vill vi betona vikten av ökad samverkan inom utbildningssektorn. Det handlar om att samarbeta med andra skolor, kommuner, universitet och företag för att utbyta kunskap och erfarenheter. Genom att lära av varandra kan vi hitta nya arbetssätt och lösningar som kan bidra till en bättre utbildning för alla elever.

Sammanfattningsvis vill jag som ordförande i utbildningsnämnden fokusera på att skapa fler möjligheter, förbättra kompetensförsörjningen, förbättra det ekonomiska läget och öka samverkan inom utbildningssektorn. Genom att arbeta mot dessa mål tror jag att vi kan skapa en utbildning av hög kvalitet som möter elevernas och samhällets behov.

2.1 Förbättrings- och utvecklingsområden

Ale speglar i allt väsentligt förhållandena i riket avseende utbildningsverksamheternas utmaningar och därmed förbättrings- och utvecklingsområden. Dessa nationella områden beskrivs i Skolverkets lägesbedömning (Skolverkets bedömning av läget i skolväsendet 2023, 2023:9).

- Ökade skillnader i elevers kunskapsutveckling behöver motverkas.
- Lärarnas förutsättningar att ge undervisning av hög kvalitet behöver stärkas.
- Rektorsomsättningen behöver minska för att skapa bättre kontinuitet i det pedagogiska ledarskapet.
- Insatser behövs för att möta ökad otrygghet och oro för framtiden.
- Den pedagogiska segregationen behöver brytas.
- Yrkesutbildningen behöver attrahera fler för att bättre bidra till kompetensförsörjningen.

I utbildningsnämndens tidigare rapporter framkommer följande område särskilt:

- Öka närvaro
- Förbättra tillgång till utbildning för Ales ungdomar och vuxna.
- Effektivisering av lokalanvändning och placering av barn och elever.
- Effektivisering i organisation av personal och ekonomi och verksamhet.
- Ökad effektivisering av administration med stöd av bland annat digitalisering.

2.2 Lagändringar som påverkar nämndens verksamheter

- 2 juli 2023: Skollagen stärkt elevhälsa - Krav på att det ska finnas tillgång till specialpedagog och speciallärare *Lag (2022:1315) om ändring i skollagen (2010:800)*
- Juni och augusti 2023: Kommuner får möjlighet att erbjuda utbildning inom komvux i SFI, svenska eller svenska som andraspråk till personer som flytt Ukraina.

Förordning (2023:222) om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

- 1 juli 2024: Garanti för tidiga stödinsatser ska även gälla inom anpassad grundskola.
Lag (2022:1315) om ändring i skollagen (2010:800)
Förordning (2023:326) om ändring i skolförordningen (2011:185)
- 1 januari 2025: Nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare.
Lag (2023:393) om ändring i skollagen (2010:800)
- 1 juli 2023 och 1 juli 2025: Vuxenutbildning och gymnasium - Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning.
Lag (2022:1089) om ändring i skollagen (2010:800)
Förordning (2022:1093) om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning
Förordning (2022:1092) om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039)
- 1 juli 2023: Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.
- Digitala nationella prov och betygsstödande bedömningsstöd genomförs succesivt under 2024–2026.
(Prop. 2017/18:14), (U2017/03739/GV)

Att planera för

- Förskoleklass blir en del av grundskolan 2026.
- *(SOU 2021:33)*
- Allmänt och avgiftsfritt fritidshem.
(SOU2022:61)
- Nytt förslag om ny samverkansstruktur för barn och unga i organiserad brottslighet (BOB).
(Ju2023/00972)

2.3 Omvärldsfaktorer som påverkar nämndens verksamheter

Med en omvärld i snabb förändring är det mycket som påverkar samhället och utbildning. Svensk skola generellt har inte lösningarna på de komplexa samhällsutmaningarna. Ale ligger väl framme i några avseenden men har även svårigheter att anpassa sig till den snabba förändringstakten och konjunkturläget. Den avstannande befolkningsprognosen leder till att Ale behöver anpassa förskolan till ett minskat barnantal under 2024. I Göteborgsregionen kommer antalet gymnasieplatser att minska vilket medför en ökad konkurrens för Ales elever som jämförelsevis hittills haft låga meritvärden.

I *Vägval för framtiden 5* pekar SKR ut tio trender som delvis är nya jämfört med den förra rapporten *Vägval för framtiden 4* som kom för ett år sedan.

Demokratin utmanas med ett minskat förtroende och det ifrågasätts om det offentliga klarar av att upprätthålla sin del av samhällskontraktet. Att skapa förtroende och arbeta tillsammans med invånarna blir allt viktigare.

”Tyckonomin” breder ut sig och åsikter tenderar ges större vikt än vetenskaplig forskning, vilket skapar utmaningar i skolans uppdrag att verka utifrån vetenskaplig grund.

Demografin utmanar och i takt med att allt fler blir äldre och barnafödandet minskar kommer arbetskraften inte att räcka till. Kompetensutmaningen kommer inte att tillgodoses genom rekrytering och andra åtgärder behöver vidtas.

I takt med allt mer ojämlika livsvillkor ställs krav på ytterligare insatser för att kompensera för barns och elevers olika förutsättningar och skapa lika möjligheter till framgångsrikt lärande för alla, för allas lika tillgång till god utbildning och lika kvalitet på utbildningen.

Med ett mer kunskapsintensivt arbetsliv och snabba förändringar på arbetsmarknaden, som till exempel ökad digitalisering och AI, behövs löpande vidareutbildning för att möta arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens. Behovet av ett kontinuerligt lärande genom hela yrkeslivet ökar och även behovet av praktisk yrkeskunskap.

Ytterligare åtgärder behöver vidtas för att begränsa klimatförändringarna. Utbildningsverksamheterna bidrar främst genom att i undervisning för barn och elever öka kunskap och handlingskompetens i miljö- och hållbarhetsfrågor.

I en osäker framtid och med komplexa samhällsutmaningar krävs nya arbetssätt och sätt att organisera, styra och leda. Mer fokus behöver ägnas åt framtiden för att navigera i en osäker tillvaro och begränsa oförutsedda händelser. Med framsyn som arbetssätt skapas möjligheter att baserat på vad vi vet idag, fånga in signaler och förutspå möjliga scenarion för att bättre möta framtidens utmaningar.

3 Mål och uppdrag

3.1 Av kommunfullmäktige fastställda riktningmål

3.1.1 Ett tryggare Ale

Planeringskommentar

Utbildningsförvaltningen utgör en del i ett trygghetsskapande arbete för Ales ungdomar och där de rör sig.

Att bli behörig till gymnasiet är för varje individ ett avgörande steg för framtiden och bidrar till att skapa ett tryggt samhälle. Ett viktigt fokus för att skapa ett tryggare Ale är att förebygga utanförskap bland unga bland annat genom att följa upp och se till att de som saknar gymnasiebehörighet får möjlighet att komma vidare. Att elever är närvarande i skolan är en förutsättning för att bli behörig till gymnasiet. Elevfrånvaron i Ale är hög, men eftersom nationella jämförelser saknas är det svårt att veta hur hög frånvaron är jämfört med andra kommuner. Förvaltningen ska prioritera närvarofrämjande insatser.

Under de senaste åren har ett utvecklingsarbete skett mellan förvaltningarna för att utöka hållandet och samarbetet för unga i Ale som riskerar att hamna i utanförskap. Exempel på detta är Insteget med målsättningen att genom tvärsektoriell samverkan hjälpa ungdomar och unga vuxna, 16–29 år, som riskerar att hamna i utanförskap, att etablera sig på arbetsmarknaden och komma i egen försörjning. Arbetet fortsätter under 2024.

Utöver ovanstående fortsätter:

- Arbetet med tidiga samordnade insatser (TSI) för att medverka till goda uppväxtförhållanden och stärka skyddsfaktorer i hem, skola, fritid, närområde och samhälle för barn och unga.
- Föräldrastödinsatser, Päronguiden
- Krisberedskap i förvaltningen
- Årliga mätningar och insatser för trygghet bland barn och elever inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.
- Utifrån kontinuerliga lägesbilder tillsammans med polisen och andra aktörer medverka i att skapa riktade och effektiva insatser utifrån problembild, till exempel PAR (polis, ambulans och räddningstjänst) för årskurs 8 och brottsbekämpning och kamerabevakning.

En ny lag som trädde i kraft den 1 juli 2023 reglerar kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Enligt lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Utbildningsförvaltningen har beredskap för att delta i arbetet.

Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Riket 2023
Andel (%) elever i årskurs 5 som svarar "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan Känner du dig trygg i skolan? (Skolenkäten)	85 %	86,2 %	83,3 %
Andel (%) elever i årskurs 8 som svarar "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan Känner du dig trygg i skolan? (Skolenkäten)	81 %	74,8 %	77,7 %
LUPP-enkät Andel elever i årskurs 8 som svarar alltid på frågan: Hur ofta känner du dig trygg i skolan?	40 % avser år 2020		
Ungdomars upplevelse av trygghet i årskurs 2 gymnasium (LUPP)			

*Skolinspektionens skolenkät genomfördes 2023, jämförelsen 2022 avser GR-enkät.
Resultat för LUPP-enkäten avser 2020*

3.1.2 Fokus på kundnytta i Ale

Planeringskommentar

- Fler Aleinvånare ska få möjlighet till sysselsättning.
- Göta älvdalens LärCentrum för gymnasieungdomar och vuxna ska byggas upp.
- Möjligheterna att erbjuda nationella gymnasieprogram utreds.
- Fler grundskoleelever ska nå behörighet till nationellt gymnasieprogram.
- Alla ska erbjudas förskoleplats inom fyra månader.
- Statistik avseende andelen som får sitt förstahandsval i förskola ska utformas under 2024.
- I den regiongemensamma enkäten till vårdnadshavare inom förskolan (GR) ska nöjdheten öka.
- Delar av Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare skickas ut på nytt under våren 2024.
- Förbättrad klagomålshantering ska öka förutsättningarna att arbeta med kvalitetsförbättringar.
- Utbildningsnämnden ska erbjuda dialoger inför viktiga beslut.
- Vårdnadshavare ska möta en förenkling av ansökningsprocessen till förskola och skola.

Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Riket 2023
Andel elever som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet efter årskurs 9	86,7 %	80,7 %	85,6 %
Vårdnadshavares helhetsomdöme om barnets förskola (GR vårdnadshavarenkät)	4,29	4,35	
Andel klagomål som inte gått vidare för prövning i annan myndighet (exempelvis förvaltningsrätten, Skolinspektionen och BEO)			
Andel som får förskoleplats inom 4 månader		100	
Andel som får sitt förstahandsval, förskoleklass		100	
Andel som får sitt förstahandsval, årskurs 7		100	

Mått utan tidigare data följs upp från och med 2024.

3.1.3 En effektivare organisation i Ale

Planeringskommentar

- Nytt sätt att organisera förskolan för att tillsammans arbeta med verksamhet, ekonomi, ledning och personal bland annat genom löparteam.
- Utvecklad samordning mellan skolenheter.
- Samordning av Ale gymnasium och komvux för effektivisering av resurser, tjänsteplanering och tjänstefördelning.
- Förbättrad styrning och samverkan inom förvaltningens administrativa processer centralt och lokalt.
- Fortsatt genomgång av kostnader och effektivitet i jämförelse med andra kommuner.
- Förenkling och robotisering av ansökningsprocessen till förskola och skola.
- Nytt skolskjutssystem ska följas upp ur effektivitetshänseende.
- Nytt skolvalssystem ska följas upp ur effektivitetshänseende.
- Grundskolans hantering och planering av hårdvara och mjukvara tillsammans med IT-enheten.
- Dialoger med alla enheter utifrån boken ”Sveriges bästa verksamheter” har bidragit till ett brett material av förbättringsområden att arbeta vidare med.

3.2 Av kommunfullmäktige fastställda mål

3.2.1 Hållbar kompetensförsörjning

Beskrivning

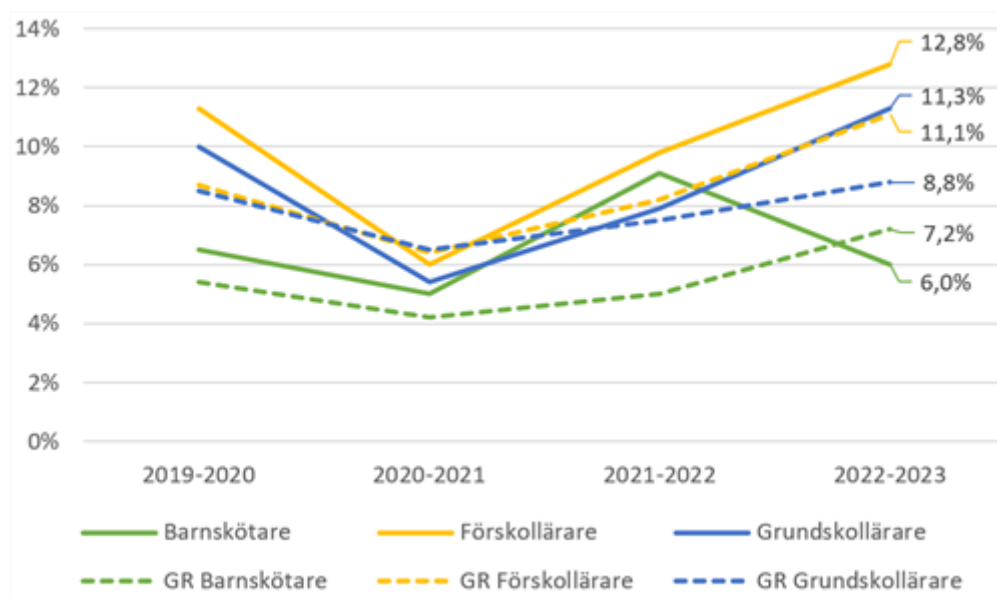
Säkerställ att vi använder alla kompetenser på rätt plats i organisationen och att vi automatiserar och effektiviserar i största möjliga utsträckning. Målet syftar även till att sänka personalomsättning samt sjuktagen. Vi behöver också utveckla rekryteringsförfarandet, vi behöver göra överväganden kring vem som gör vad och varför det görs, för att minska risken för felrekrytering. Kommunen behöver arbeta med att vidareutveckla och skapa karriärvägar för befintlig personal (*Ale kommuns verksamhetsplan 2024–2027*).

Planeringskommentar

Personalomsättning

Att få möjlighet att bygga trygga relationer med förskolans och skolans medarbetare är en förutsättning för att barn och elever ska lyckas samt att vårdnadshavare ska ha förutsättningar för förtroende och delaktighet. En stor omsättning av medarbetare och chefer påverkar kvaliteten för kunderna. I syfte att minska personalomsättningen som helhet ska stärkande insatser för chefer prioriteras då det förväntas ge en gynnsam effekt på personalomsättning bland medarbetare samt utvecklandet av verksamhetens kvalitet och därmed kundnöjdhet. För att förbättra kontinuiteten för barn, elever och vårdnadshavare ska medarbetare ges möjlighet till ett hållbart arbetsliv och gemensam professionell utveckling. Med gemensam utveckling i uppdraget skapas motivation och vilja att stanna. För att förbättra kontinuiteten för barn, elever och vårdnadshavare samt öka förutsättningarna att uppfylla uppdraget ska frisknärvaron öka.

Personalomsättningen i Ale kommuns utbildningsverksamhet varierar mellan de olika yrkeskategorierna. Målet är att minska personalomsättningen inom samtliga yrkeskategorier. Diagrammet nedan visar att personalomsättningen inom de olika yrkeskategorierna sjönk under 2020–2021 men ökade igen under 2021–2022. Därefter har personalomsättningen inom yrkeskategorierna förskollärare och grundskollärare fortsatt att öka medans barnskötare återigen har minskat fram till 2022–2023.

Tabellen avser andel tillsvidareanställda som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar i olika yrkeskategorier (procent/andel), externa avgångar. Den interna rörligheten i form av avgångar som leder till ny anställning inom kommunen ingår inte. Andelen baseras på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under maj 2019 - april 2023 (antalet för samtliga kalendermånader genom 12).

Personalomsättningen för chefer i utbildningsförvaltningen i Ale kommun var 21 procent under perioden maj 2022 till och med april 2023, vilket är högre jämfört med GR på 10 procent och något högre än Ale kommun som helhet på 19 procent under samma period. Statistik för personalomsättningen för chefer i Ale kommuns utbildningsverksamhet saknas för tidigare år.

Behörighet

Alla barn och elever har rätt att ta del av undervisning och utbildning som bedrivs av behörig personal. Bristen på behöriga förskollärare och lärare samt andra kategorier förväntas öka till en nivå som riskerar försämring av måluppfyllelse.

- Medarbetare ska stödjas till att utbilda sig vidare till yrkesutbildning eller legitimation.
- Nya former av arbetsorganisation och befattningar ska etableras i syfte att undervisning av legitimerad personal ska bedrivas för så många barn och elever som möjligt.

Enligt statistik från Skolverket låg lärarbehörigheten på ungefär samma nivå som riket och har inte förändrats på helheten sedan föregående år. Målet är att öka andelen legitimerad personal. Utbildningsförvaltningen arbetar vidare med kompetensförsörjningsplanen i sin helhet med en mängd aktiviteter.

Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Riket 2023
Andel förskollärare med legitimation (andel av all personal i förskolan)	38 %	40 %	43 %
Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne	71,8 %	71,5 %	70,8 %
Andel personal med legitimation lärare i fritidshem (andel av all personal i fritidshem)	29,7 %	17 %	43,2 %
Personalomsättning barnskötare		6 %	
Personalomsättning förskollärare		12,8 %	
Personalomsättning grundskollärare		11,3 %	
Personalomsättning chefer		21 %	

Personal med legitimation avser läsår 2022/23

Personalomsättning avser hur stor andel av tillsvidareanställda som avslutat sin anställning i kommunen 1 maj 2022 till och med 30 april 2023.

3.3 Av nämnden fastställda mål

3.3.1 Lika möjligheter till framgångsrikt lärande för alla invånare

Beskrivning

För att samhället ska kunna utvecklas med allas aktiva deltagande är en god utbildning för alla (Globala målet nr 4) av stor vikt. Det finns idag en betydande skillnad i kunskapsresultat för Ales samt Sveriges elever beroende på socioekonomisk bakgrund.

Utvecklingen av utbildningen bedrivs inom ramen för det som kallas systematiskt kvalitetsarbete och beskrivs årligen i de pedagogiska boksluten för de olika skolformerna. Inom det systematiska kvalitetsarbetet finns också de planer och aktiviteter som på huvudmannanivå förväntas leda mot ökad kvalitet. Utöver det ska nämnden verka för:

- En gynnsam sammansättning av barn och elever inom enheter och över kommunen som helhet. Det innefattar planering för nybyggnation, placeringsområden samt sammansättningar av grupper och klasser.
- Att fördelningen av kompetens och behörighet baseras på behoven hos kommunens barn och elever.

- Långsiktighet och minskad omsättning av rektorer och pedagoger.
- Ett kommungemensamt samarbete med invånarna i fokus avseende både främjande, förebyggande och åtgärdande insatser för barn, ungdomar och deras familjer.

Planeringskommentar

Både skollagen och läroplanerna innehåller tydliga krav på att alla förskolor, skolor och huvudman ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Syftet med ett systematiskt kvalitetsarbete är att synliggöra kvalitet och likvärdighet, vad som görs, varför och vad det leder till. Genom att planera, följa upp, analysera, dokumentera och utveckla utbildningen skapas och delas kunskap om vad som leder till framgång. Efter varje läsårs slut sammanställer alla enheter och huvudman en kvalitetsrapport som i Ale kallas pedagogiskt bokslut. I det pedagogiska bokslutet återfinns statistik och analys av läsårets pedagogiska resultat. Resultaten nedan följs också upp i utbildningsnämndens delårs- och årsrapport.

Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Riket 2023
Andel inskrivna barn i åldern 3–5 år i kommunen	96,3 %		95,2 % (avser 2022)
Andel elever som uppnår kravnivån på samtliga delprov i det nationella provet i svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3	66,6 %	61,6 %	
Andel elever som uppnår kravnivån på samtliga delprov i det nationella provet i matematik i årskurs 3	61,5 %	62,7 %	
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6	89,6 %	90,6 %	
Genomsnittligt meritvärde efter årskurs 9	223,3 %	215,8 %	228,5 %
Andel elever som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet efter årskurs 9	86,7 %	80,7 %	85,6 %
Andel elever som har föräldrar med förgymnasial eller gymnasial utbildning som uppnår behörighet till gymnasiet.	81 %	75,6 %	75,7 %
Andel elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning som uppnår behörighet till gymnasiet.	92 %	85,2 %	92,3 %

3.3.2 Fler Aleinvånare i sysselsättning

Beskrivning

Ales ungdomar, unga vuxna samt de invånare som ännu ej är i sysselsättning har behov av flexibla insatser och ett brett utbud av möjligheter. Idag bedöms möjligheterna begränsade. Dessutom har en ny lag beslutats som innebär ett ökat ansvar för kommuners samverkan för fler utbildningar som leder till arbete inom gymnasium och komvux. Nämnden ska verka för fler lokala möjligheter till utbildning för Ales ungdomar och vuxna. Dessa bör ha fokus mot lokal och regional arbetsmarknad i enlighet med ny lag som träder i kraft 1 juli 2023.

3.4 Av fullmäktige fastställda uppdrag

3.4.1 Innovation och ständiga förbättringar

Allmän beskrivning

Genomlysningssuppdraget gav många förslag på förbättringar för framtiden som ska tas om hand. Ett arbete utifrån "Sveriges bästa verksamheter" ska startas upp och löpa under minst tre år i syfte att skapa en organisation som ständigt förbättras genom forskningsgrundade principer.

3.4.2 Uppdrag kunddialog

Allmän beskrivning

Alla kommunens verksamheter skall ha kunddialog för att förstå kundens behov och förväntningar på Ale kommun. Dialogen måste anpassas till den verksamhet man levererar och kundens förutsättningar. Syftet är att för att förstå gapet i leveransen som en del av arbetet med ständiga förbättringar. En del av våra verksamheter har redan denna typ av dialog, men det saknas inom flertalet verksamheter. Resultatet från dialogerna ska presenteras i underlaget inför mål och budget.

Planeringskommentar

Barns, elevers och vårdnadshavares röster är en viktig del för att åstadkomma kvalitetsutveckling. Mer fokus bör dessutom läggas på att uppnå tillit och förtroende för hur skattemedel används. Ett viktigt steg är därmed ett ökat fokus på brukare och invånare. De former för samverkan som idag finns ska omprövas och fler samverkanformer prövas.

Ett nytt nationellt stödmaterial avseende skolans samverkan med hem och vårdnadshavare finns på Skolverket och börjar användas i Ale under 2024.

AI-analys av inkomna ärenden till Kontaktcenter rörande myndighetsutövning kommer att genomföras. Analysen kan bland annat påvisa hur de digitala tjänsterna fungerar och hur tillgängliga de är.

3.4.3 Genomlysning av hela organisationen, med särskilt fokus på det förvaltningsöverskridande

Allmän beskrivning

Effektivitet, placering, ska kommunen fortsätta med verksamheten.

Planeringskommentar

Utbildningsnämndens förvaltning omhändertar genomlysningen av sin organisation i arbetet med nulägesanalysen. Den förvaltningsöverskridande genomlysningen hanteras som ett separat uppdrag som kommunledningsförvaltningen ansvarar för att genomföra tillsammans med kommunens övriga förvaltningar.

3.4.4 Föreningslivets behov av bättre anpassade lokaler för sin verksamhet ska tillgodoses. Kultur och fritidsverksamheten ska arbeta för att få tillgängliga kommunens samtliga lokaler när de inte används av ordinarie verksamhet.

Allmän beskrivning

Kommunens ägda lokaler är inte alltid anpassade med lås/larm och brandskydd på ett sätt som gör att de kan hyras ut även om det finns en efterfrågan på lokaler för föreningslivet på kvällar och helger.

Planeringskommentar

Utbildningsförvaltningen kommer tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen att se över hur lokaler kan användas mer effektivt och nyttjas av föreningslivet.

3.5 Av nämnden fastställda uppdrag

3.5.1 Effektiv lokalplanering

Allmän beskrivning

För ökad skattenytta ska förvaltningarna samverka för innovativ och resurseffektiv lokalplanering. Möjligheter till flexibelt utnyttjande som möter fler av Alebornas behov ska prioriteras liksom trygghetsfokus.

3.5.2 Utökat utbildningsutbud och fler i sysselsättning

Allmän beskrivning

I samverkan med andra förvaltningar och näringslivsenheten, lokalt näringsliv samt GR ska utbildningsförvaltningen kartlägga behovet av och möjligheterna att bedriva fler utbildningar inom gymnasium och komvux. Utbildningsförvaltningen ska ta aktiv del i det arbetsmarknadspolitiska strategiska arbetet genom arbetet med kommunens arbetsmarknadsstrategi. Planen är under framtagning och beräknas beslutas under 2024.

3.5.3 En väg in för vårdnadshavare

Allmän beskrivning

Utbildningsförvaltningen uppdras att underlätta för vårdnadshavares kontakter med kommunen genom en digital En väg in.

Arbetet med *En väg in* kommer att genomföras stegvis. Den första etappen som avser en bättre och mer effektiv hantering kring ansökningsprocessen kommer att genomföras under 2024. Därefter kommer planeringen för att minska vägarna in för vårdnadshavare att genomföras.

3.5.4 Profilskola

Allmän beskrivning

- Förvaltningen ska genom en enklare utredning bedöma om Ale kommun kan bedriva en skola med idrottsprofil i egen regi för en F-6 skola. En skola som ej innebär ökade kostnader jämfört med övriga kommunala skolor, men med fokus på främjande och förebyggande insatser i samarbete med andra aktörer.

- I utbildningsnämndens mål 2024 finns det uttalade mål om skolans uppdrag med att möjliggöra för elever att uppnå gymnasiebehörighet. Skolan ska arbeta med främjande och förebyggande insatser på olika sätt. Skolans två mål, sammanfaller mycket väl med fotbollsförbundets handbok ”fotboll i grundskolan”.

4 Ekonomisk sammanfattning

4.1 Ekonomisk sammanställning

Besluts/verksamhetsområden Belopp i tkr	2023		2024
	Prognos	Budget	Budget
Utvecklingsreserv	-8 078	-8 478	-10 103
Ledning och administration	-26 443	-26 443	-33 576
Förskola centralt + förskoleenheter	-215 316	-215 316	-217 949
Förskola köpta och sålda platser	-25 392	-25 392	-22 115
Grundskola centralt, fsklass, grundskola, fritids	-375 446	-375 446	-401 707
Grundskola köpta och sålda platser + skolskjuts	-42 643	-41 843	-50 041
Enheten för flerspråkighet	-11 654	-11 654	-11 209
Övergrip. verkchef elevhälsa, anpassad skola, gymn, Komvux	-8 006	-8 406	-9 305
Elevhälsa	-26 056	-26 056	-26 541
Anpassad skola	-41 671	-41 671	-42 112
Gymnasium köpta och sålda platser	-140 069	-140 069	-149 844
Ale gymnasium inkl. IM-komvux	-21 112	-21 112	-23 264
Komvux	-12 577	-12 577	-12 533
Totalt	-954 463	-954 463	-1 010 299

Kommentar till tabell: 5,0 mkr ska från utvecklingsreserv till stöd till förskolans anpassning. I ovan tabell är medel ej omflyttade mellan utvecklingsreserv och förskola

Utbildningsnämnden hade efter kommunfullmäktiges budgetbeslut 2023 ekonomiska utmaningar som grundade sig i både anpassning till färre barn samt besparingar på grund av det rådande ekonomiska läget. I arbetet med framtagande av budgetförslag framkom att det fördelade sig ungefär lika med 21 mkr i anpassningskrav samt 22,5 mkr i besparing. Beslutet om omfördelning i kommunfullmäktige 2023-11-13 innebar en ytterligare tilldelning om 29,55 mkr.

Inför och under budgetåret 2023 genomfördes ett flertal anpassningar till rådande förutsättningar. Det innebar bland annat en minskning av antalet tjänster på alla nivåer med cirka 40 årsarbetare. Ales storlek och struktur gör att förhållandet mellan lokala och centrala tjänster alltid behöver balanseras utifrån hur arbetsuppgifterna genomförs mest effektivt. För 2023 har det inneburit fler arbetsuppgifter och uppdrag till lokal nivå och den inriktningen fortsätter under 2024.

Det är en grundläggande princip att organisationens kostnader ska anpassas efter antal barn i målgruppen. Med den prognostiserade förändringen om 120 barn i förskolan, vilket innebär ca 14 mkr mindre, bedöms den anpassningen för stor för att genomföras och nå ekonomisk effekt under det första budgetåret. Under 2024 bedöms ungefär hälften genomföras.

Att balansera kort och lång sikt är en utmaning där den långsiktiga effekten för Aleborna behöver bedömas i relation till kortare budgetperspektiv. Med utgångspunkt i det föreslås förskolan till exempel gå över till att ha fler fasta vikarier och färre timanställda. Det innebär ett mer fast ekonomiskt åtagande men bedöms ha fler vinster avseende hållbar personalsituation och kontinuitet för barn och vårdnadshavare.

För år 2024 beräknas prisindex kommunal verksamhet (PKV) uppgå till 4,3 procent. PKV är ett index avsett att användas som underlag vid beräkning av kommunernas kostnadsutveckling för kommande budgetår. En jämförelse med PKV vid uppräknings av barn- och elevpengen ger en indikation för hur väl verksamheten kan möta beräknade kostnadsökningar under 2024.

Vid uppräknings av barnpengen för förskolan på 6 procent samt medel för stötdämpning (5,0 mkr) beräknas personaltäteten (grundbemanning) för 2024 bli i nivå med årets (2023) personaltätet samt vad pendlingskommuner nära storstad hade för förskolan 2022 (5,3). Det finns ännu ingen jämförbar siffra för 2023.

Vid uppräknings av elevpengen för grundskola (5,43 procent i snitt) beräknas personaltäteten för årskurs 1–9 bi-

behållas och för fritidshemmet förbättras. I jämförelse ser det ut att under 2024 hamna på motsvarande nivå som pendlingskommuner nära storstad för grundskolan inklusive fritidshem hade 2022.

4.1.1 Besluts-/verksamhetsområden

Utvecklingsreserv

En procent avsätts i enlighet med regeln till utvecklingsreserven. Den är avsedd att användas för målgruppsförändringar under året eller till att täcka eventuella uppkomna underskott. Förskolan kommer att behöva ett visst stöd för sin anpassning till målgruppsminskningen.

Ledning och administration

Budgetramen inför 2024 ökar med 27 procent i jämförelse med 2023 års ram. Inför 2023 sänktes budgetramen med ett oidentifierat spar (4 800 tkr), vilket inte finns kvar inför 2024. Den summan handlar således endast om omfördelning och ej utökning. Vidare ökar kostnaden för IT-licenser med 16 procent samtidigt som licenskostnader förflyttas från grundskolan till centralt IT-ansvar, vilket motsvarar 8 procent. Utifrån genomlysningrapporten kommer central administration att fortsatt arbeta med effektiviseringar av det administrativa arbetet inom förvaltningen.

Under året beräknas vaktmästeritjänster inklusive fordon ramjusteras till serviceförvaltningen. Det innebär att kostnad samt budget kommer flyttas från utbildningsförvaltningen till serviceförvaltningen.

Förskola inklusive pedagogisk omsorg

Förskolans ekonomiska förutsättningar inför 2024 med anpassning till färre barn kommer innebära ett stort arbete under året. Budgetramen inför 2024 ökar i jämförelse med 2023 års ram, då ingår stöd till anpassningen. Ramökningen motsvarar en indexering av barnpengen med 6 procent inför 2024.

Under 2024 genomför förskolan lokalanpassningar enligt beslut UBN 2023-11-15. Beslutet innebär att förskolan lämnar Vitklövergatans förskola, Skolvägens förskola samt delvis Kronans förskola under 2024. Detta beräknas ge en kostnadseffekt på 679 tkr i minskade lokalkostnader för verksamhet förskola.

Utöver lokalanpassningen behöver förskolan genomföra andra åtgärder för att anpassa sig till det minskade barnantalet som verksamheten står inför. Timvikarier används idag motsvarande 16 årsarbetare som lägst, vilket motsvarar en kostnad på cirka 8 mkr. Genom att inrätta löparteam med tillsvidareanställda vikarier/löpare beräknas timvikarietkostnaden minska, dock kommer det fortsatt finnas behov av timvikarier vid sjukdomstoppar och det kommer därmed inte kunna reduceras helt. Att anpassa verksamheten utifrån den minskade ramen (13,9 mkr) genom att enbart minska personalstyrkan skulle motsvara 28 medarbetare på helår (beräknat utifrån snittlön för barnskötare/förskoleassistent). I stället anpassas verksamheten genom att införa löparteam i stället för timvikarier och därmed minska timlönekostnaderna. Personalkostnadsminskningen beräknas inför 2024 motsvara cirka 6 mkr. Förändringen kommer dock att ske stegvis under året i samband med att barnantalet minskar och lokaler lämnas, därför uppnås inte en helårseffekt under 2024.

Ytterligare en åtgärd för att minska förskolans kostnader är att under begränsat öppethållande endast ha en förskola öppen i stället för en i Älvängen och en i Nödinge. Begränsade öppettider har man under sommar- och julklov, klämdagar och studiedagar. Genom att införa sommaröppet på enbart en förskola i kommunen beräknas en besparing på 300 tkr.

Förskola, köpta och sålda platser

Inför 2024 minskar budgetramen för köpta och sålda platser med 12,9 procent. Det beror på att antalet platser i fristående och andra kommunala förskolor beräknas minska i samband med att barnantalet minskar i kommunen i åldrarna 1–5 år.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Elevpengen räknas upp med 5,43 procent i genomsnitt och då beräknas personaltätheten för 2024 hamna på motsvarande nivå som pendlingskommuner nära storstad för 2022. Inga jämförbara siffror finns för 2023. För att kunna öka elevpengen genomförs nedanstående åtgärder samt besparingar eller lägre uppräkningsbeskrivningar under de andra verksamhetsområdena nedan.

Stöd och resurser på central nivå

Antalet tjänster som bidrar med stöd och specialistkompetens till det lokala och verksamhetsövergripande arbetet minskar och uppdragen hanteras främst lokalt.

Fritidshem till fritidsklubb för årskurs 4–6 egen regi

Enligt skollagen (SFS 2010:800) får huvudman under vissa förutsättningar erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Förslaget beräknas uppnå en besparing på 911 tkr då effekten beräknas från höstterminen 2024.

Att bedriva läroplansstyrd fritidshemsverksamhet kräver legitimerade lärare fritidshem samt en organisation för att bedriva undervisning. Genom att gå över till öppen fritidsverksamhet för årskurs 4–6 kan medel riktas om till fritidshem för årskurs F–3. Dessa medel består av både minskade kostnader i den egna verksamheten samt utbetalningar till fristående som också bedriver öppen fritidsverksamhet.

Fritidshem till fritidsklubb för årskurs 4–6 fristående

En prislista med olika ersättning för fritidshem och öppen fritidsverksamhet förväntas ge en besparing på 496 tkr då effekten beräknas från höstterminen 2024.

Grundskola, köpta och sålda platser samt skolskjuts

För 2024 har budgeten för köpta platser, skolskjuts och specialskolor behövt utökas med 19,6 procent för att bättre matcha kostnaderna. Ökningen beror på fler köpta platser, färre sålda platser, ökad prislista från GR samt taxikostnader. Det är främst fasta kostnader som ej går att påverka under budgetåret.

Flerspråkighet

Inför 2024 har budgetramen för enheten för flerspråkighet minskat 3,8 procent i jämförelse med 2023 års ram. Minskningen beror på att enheten beräknas kunna effektivisera sina kostnader med 1,1 mkr. Effektiviseringen beräknas ge full effekt under 2025.

Övergripande verksamhetschef elevhälsa, anpassad skola, gymnasium och komvux

Inför 2024 ökar budgetramen med 10,7 procent i jämförelse med 2023 års ram. Ökningen av ramen beror på omorganisering av personal, där personalen förflyttas från andra verksamhetsområden.

Anpassad grundskola och gymnasieskola

Budgetramen för anpassad grundskola är inför 2024 uppräknad med 1 procent. Detta medför att elevpengen kan indexeras med 4,3 procent, vilket innebär att elevpengen ökar i samma nivå som PKV för 2024.

Prislistan för köpta platser i anpassad grundskola inom GR kommer inför 2024 att minska med ca 11 procent per plats. Anpassad gymnasieskola består enbart av köpta platser och uppräknas enligt GR-prislista med 1,5 procent i jämförelse med 2023 års prislista. Den relativt låga ramuppräkningsberor att index justeras ner för anpassad grundskola och ökar relativt lite för anpassad gymnasieskola inför nästa år. Elevtalet för anpassad grundskola ökar mellan åren, medan elever inom anpassat gymnasium minskar.

Elevhälsa inklusive Gula Villan

Budgetramen för elevhälsa räknas upp inför 2024 med 1,9 procent.

Under 2024 söks statsbidrag för skolsociala team. Detta kräver medfinansiering om 50 procent. Därför förflyttas budgetramen mellan Gula Villan och grundskolan för att kunna starta upp ett skolsocialt team. Ett skolsocialt team är en grupp bestående av personal från skolan och socialtjänsten som samverkar för trygghet och studiero och för att öka elevernas närvaro i skolan. Teamet arbetar på plats i skolan, till skillnad från idag.

Gymnasium köpta och sålda platser

Budgetramen för gymnasium köpta och sålda platser ökar med 7 procent. Inför 2024 indexeras prislistan från GR i genomsnitt med 8,6 procent, vilket påverkar kostnaderna för Ales köpta platser på gymnasiet. Dessa kostnader är inget Ale kan påverka utan beror helt på vad gymnasieeleverna i kommunen väljer att studera under 2024. Elevtalet minskar mellan åren därav blev effekten 7 procent.

Ale gymnasium och IM-Komvux

Budgetramen för Ale gymnasium och IM-Komvux har ökat med 10,2 procent. Inom Ale gymnasium har elevpengen räknats upp med 4,3 procent, vilket motsvarar PKV. Inom IM-Komvux räknas elevpengen upp utifrån GRs prislista, vilket motsvarar en ökning med i genomsnitt 8,6 procent.

Komvux

Inför 2024 får Komvux minska ramen med 0,35 procent. Minskningen av ramen beror på omorganisering av personal samtidigt som verksamheten under 2024 får ett sparkrav på 500 tkr.

4.2 Investeringsplan

Investeringsplan 2024–2027

(belopp i tkr)	2024	2025	2026	2027
Byte av IT-system	0	0	0	0
Reinvest skolor/förskolor	5 000	5 000	5 000	5000
IT-investeringar utbildning	1 000	1 000	1 000	1 000
Invent ny/omb skola/fsk	2 000	10 000	40 000	30 000

4.3 Verksamhetsmått

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
Barnomsorg, barn 1-5 år	Antal barn i kommunala förskolor i Ale	1 833	1 868	1 787
	Antal barn i pedagogisk omsorg, kommunal i Ale	25	23	
	- varav barn från andra kommuner i förskola och pedagogisk omsorg	18	12	10
	Ale-barn i fristående verksamhet	176	179	158
	Ale-barn i kommunal verksamhet i annan kommun	9	10	8
	Summa Ale-barn i förskola och pedagogisk omsorg	2 025	2 068	1 943
Grundskola Förskoleklass - årskurs 9	Elever årskurs F-6			
	Elever i kommunala skolor i Ale, F-6	3 031	3 053	3 057
	- varav elever från andra kommuner, F-6	49	53	51
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) F-6	239	243	255
	- varav Ale-elever F-6 i fristående verksamhet	206	210	213

Verksamhet	Verksamhetsmätt	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
	- varav Ale-elever F-6 i kommunal verksamhet i annan kommun	33	33	42
	Summa Ale-elever, F-6	3 221	3 243	3 261
	Elever årskurs 7-9			
	Elever i kommunala skolor i Ale, årskurs 7-9	1 148	1 171	1 244
	- varav elever från andra kommuner, 7-9	60	59	39
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) 7-9	163	161	171
	- varav Ale-elever 7-9 i fristående verksamhet	143	146	152
	-varav Ale-elever 7-9 i kommunal verksamhet i annan kommun	20	15	19
	Summa Ale-elever, 7-9	1 251	1 273	1 376
	Summa Ale-elever, F-9	4 472	4 516	4 637
Fritidshem	Antal barn på kommunala fritidshem i Ale	1 744	1 765	1 812
	Antal barn på kommunala fritidshem (anpassad grundskola) i Ale		17	20
	- varav barn från andra kommuner i fritidshem	24	26	29
	Ale-barn i andra fritidshem (fristående och kommunala)	170	174	192
	- varav Alebarn på fritidshem i fristående verksamhet	156	158	168
	- varav Alebarn på fritidshem i kommunal verksamhet i annan kommun	14	16	24
	Summa Ale-barn i fritidshem	1 890	1 930	1 995
Anpassad grundskola	Antal elever i kommunal anpassad grundskola i Ale	42	41	43
	- varav barn från andra kommuner i anpassad grundskola	2	1	0
	Ale-elever i annan anpassad grundskola (fristående och kommunal)	2	2	2
	Summa Ale-elever i anpassad grundskola	42	42	45
	integrerade Ale-elever i anpassad grundskola	1	1	2
Modersmålsundervisning och studiehandledning	Elever som har modersmålsundervisning	685	653	
	Elever som har studiehandledning	124	130	
Gymnasium	Antal elever i Ale gymnasium IM	114	72	88
	-varav elever från andra kommuner	27	7	6
	IM-komvux	34	47	48
	-varav elever från andra kommuner	15	22	23

Verksamhet	Verksamhetsmätt	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
	Ale-elever i andra gymnasieskolor (fristående och kommunala)	1 158	1 175	1 184
	Summa Ale-elever i gymnasium	1 245	1 264	1 291
Anpassad gymnasieskola	Ale-elever i anpassad gymnasieskola (fristående och kommunala i andra kommuner)	26	28	28
Summering	Antal Ale-barn och elever i förskola grundskola och gymnasium	7 810	7 876	7 944
Kommunala aktivitetsansvaret	Antal ungdomar inom kommunala aktivitetsansvaret	88	110	
	Arbete	48	49	
	Studier, vux, folkhögskola, utomlands	10	16	
	Ingen sysselsättning	0	10	
	Annan aktivitet (ex sjukskriften)	4	7	
	Föräldralediga	0	1	
	Åtgärd via det kommunala aktivitetsansvaret	22	15	
	Åtgärd via annan aktör	4	12	
	Uppgift saknas	0	0	
Komvux	Antal elever på gymnasial och grundläggande nivå	388	367	
	Antal på gymnasial och grundläggande nivå (omräknat till heltidsplatser)	88	90	
	- varav elever från andra kommuner, komvux	31	26	
	Ale-elever komvux i annan kommun (omräknat till heltidsplatser)	71	77	
	Antal elever på SFI	211	232	
	- varav elever från andra kommuner, SFI	62	69	
	Ale-elever SFI i annan kommun	0	1	

5 Organisation och basverksamhet

5.1 Reglemente och nämndens uppdrag

Utbildning utgör en av de viktigaste grundpelarna för att bygga ett demokratiskt samhälle. Utbildningen ska ge barn och elever förutsättningar att utveckla förmågor, kunskaper och färdigheter och i samarbete med hemmen främja den harmoniska utvecklingen till ansvarskännande samhällsmedlemmar.

Utbildningsnämnden ansvarar för den del av det allmänna skolväsendet som åvilar kommunen och fullgör kommunens uppgifter enligt skollagen. Med skollagen avses förutom skollagen även förordningar och andra författningar utfärdade inom skollagens område.

När det i annan författning än skollagen hänvisas till den eller de nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen, har utbildningsnämnden ansvaret för den uppgift författningen anger.

Nämnden ansvarar bland annat för följande kommunala verksamheter.

- Förskola
- Fritidshem
- Förskoleklass
- Grundskola
- Anpassad grundskola
- Anpassad gymnasieskola
- Kommunal vuxenutbildning
- Särskild utbildning för vuxna
- Utbildning i svenska för invandrare

Utbildningsnämnden får bedriva uppdragsutbildning.

5.2 Beskrivning av basverksamhet

Förvaltningsorganisation

5.2.1 Förskola och pedagogisk omsorg (ålder 1–5 år)

Ale kommun har 26 förskolor samt pedagogisk omsorg med dagbarnvårdare i Skepplanda och Älvängen. Inom verksamheten finns också familjecentral med Öppen förskola. Förskola erbjuds inom fyra månader till alla som har rätt till och söker plats. Kommunens förskolor har öppet kl. 06.00-18.00 men pedagogisk kvälls- och nattomsorg kan, om kommunens kriterier är uppfyllda, erbjudas även utanför dessa tider måndag till torsdag.

Förskolan har uppdraget att lägga grunden för det livslånga lärandet. Förskolan ska stimulera barns utveckling

och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Leken är viktig för varje barns utveckling och lärande och ska därför medvetet användas för att lustfyllt stimulera fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande samt förmåga att samarbeta och lösa problem. Verksamheten ska utgå från barnens erfarenheter, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskap och barnen ska därför vara delaktiga och ha inflytande över miljöns utformning och planeringen av verksamheten.

5.2.2 Fritidshem

Undervisningen i fritidshemmet kompletterar förskoleklass och skola genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat samt utgå från elevernas behov, intressen och initiativ. Undervisningen syftar till att främja elevernas fantasi och förmåga att lära tillsammans med andra genom lek, rörelse och skapande genom estetiska uttrycksformer samt med utforskande och praktiska arbetssätt. Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklass och grundskola genom att arbeta mot målen i läroplanen för fritidshem samt syfta till att ge eleverna en meningsfull fritid.

5.2.3 Förskoleklass och grundskola (ålder 6–16 år)

Förskoleklassens utbildning utgår från en helhetssyn på eleven. Undervisningen i förskoleklass ska syfta till att stimulera elevernas allsidiga utveckling och lärande. Undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov och intressen samt i det kunnande och de erfarenheter som eleverna tidigare har tillägnat sig, men också kontinuerligt utmana eleverna vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som gynnar övergången från förskola till skola och fritidshem (Lgr22).

Enligt skollagen (SFS 2010:800) ska skolan vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Verksamheten ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper (Lgr22). Eleverna ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Skolan ska kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar samt sträva efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Den obligatoriska verksamheten inom nämndens ansvar består av 14 registrerade grundskoleenheter. Skolorna är fördelade i kommunens olika placeringsområden och har olika åldersfördelning. I söder är Surteskolan F–6 och kommunens enda F–9 skola Bohusskolan placerade. I de centrala delarna av kommunen finns Nödingeskolan och Kyrkbyskolan F–6, Nolskolan F–6, Himlaskolan F–6 och Da Vinciskolan 7–9 som är uppdelad på två enheter. Längst norrut i kommunen ligger Garnvindeskolan F–3, Alboskolan 4–6, Kronaskolan F-3 uppdelad på två enheter, Kronaskolan 4–6 samt Aroseniusskolan 7–9.

5.2.4 Anpassad grundskola

Anpassad grundskola är en skolform som är rättighetslagstiftad vilket innebär att det finns ett ansökningsförfarande. Vårdnadshavare ansöker om plats och ett mottagningsteam utreder om eleven är behörig till anpassad grundskola.

Verksamheten ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Eleverna ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Det innebär att skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden samt främja lusten att lära. Alla som arbetar i skolan ska verka för att utbildningen främjar de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen syftar till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer.

Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

Anpassad grundskola är organiserad som en enhet och undervisningen bedrivs på Kronaskolan för årskurs 1–6

och på Aroseniussskolan för årskurs 7–9. Ett antal elever går individintegrerade på sin hemskola med specialpedagogiskt stöd. Kommunen har ingen egen anpassad gymnasieskola utan Ale köper platser inom ramen för GRs samverkansavtal för gymnasiet och anpassad gymnasieskola.

5.2.5 Gymnasium

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom gymnasieskolan syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egen värde och respekt för vår gemensamma miljö.

På Ale gymnasium bedrivs utbildning inom introduktionsprogrammen: individuellt alternativ (IMA), språkintrouktion (IMS) samt yrkesintroduktion (IMY) med yrkesintroduktion och inriktningarna: Barn och fritid, Bygg och anläggning, Industriteknik och Vård och omsorg. All annan gymnasial utbildning på nationella program köper Ale av andra kommuner, främst inom Göteborgsregionen (GR). Hemkommunen har enligt skollagen (2010:800) ett aktivitetsansvar för ungdomar som inte studerar i gymnasieskolan och som inte fyllt 20 år. Genom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) är kommunerna skyldiga att uppmärksamma och erbjuda lämpliga insatser till ungdomarna. Hemkommunen ska även löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret är sysselsatta. Kommunen ska erbjuda ungdomarna lämpliga individuella åtgärder. I första hand ska åtgärderna syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning och i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis arbete.

5.2.6 Enheten för flerspråkighet

Enheten för flerspråkighet är en central enhet som tillhandahåller modersmålsundervisning och studiehandledning. För elever i grundskolan som har ett annat modersmål än svenska organiseras och genomförs undervisning i modersmål och studiehandledning på modersmålet för de elever som har behov av stöd på sitt modersmål för att nå målluppfyllelse.

5.2.7 Elevhälsa

Elevhälsan är centralt organiserad med professionerna skolsköterska, skolkurator, skolpsykolog och skolläkare. De fyra professionerna ingår, tillsammans med lokal specialpedagog, i skolornas elevhälsoteam som leds av rektor. Elevhälsans uppdrag är att främst vara förebyggande och hälsofrämjande, elevhälsoteamet ska stödja elevers utveckling mot läroplanernas mål.

5.2.8 Vuxenutbildning

Enligt skollagen (2010:800) är det gemensamma målet för kommunal vuxenutbildning, anpassad utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare (SFI) att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Vuxenutbildningen ska, enligt skollagen (2010:800), utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Utbildningen kan ha formen av undervisning, handledning och vägledning samt bedömning av målluppfyllelse och kunskaper. Inom vuxenutbildningens samtliga skolformer gäller att utbildningen ska vara kursutformad.

Vuxenutbildningen syftar till att överbrygga utbildningsklyftorna och verka för ökad jämlikhet och social rättvisa. Den ska tillgodose de vuxnas individuella önskemål om vidgade utbildningsmöjligheter, ge tillfälle att komplettera tidigare utbildning samt att kontinuerligt skaffa sig nya kunskaper och kompetenser för ett föränderligt samhälls- och arbetsliv. Den kommunala vuxenutbildningen har en viktig funktion i Ale kommuns arbete med hållbarhet, enligt Agenda 2030. Ansvar består idag av den kommunala vuxenutbildningen med uppdrags- och påbyggnadsutbildningar, utbildning i svenska för invandrare (SFI) och anpassad utbildning för vuxna. Vissa utbildningar som Ale inte kan erbjuda köps in av externa aktörer och kommuner, främst inom GR.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(4)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/450

Datum: 2023-12-01

Verksamhetsutvecklare, Maggan Melander

Utbildningsnämnden

Nämndplan med budget 2024 - Utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att fastställa nämndplan och budget för 2024.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Utbildningsnämndens nämndplan och budget för 2024 består av tre övergripande riktningmål och ett nämndmål samt fyra uppdrag som fastställts av kommunfullmäktige. Två specifika nämndmål och fyra uppdrag fastställs av utbildningsnämnden. Riktningmålen handlar om att skapa ett tryggare, effektivare och mer kundfokuserat Ale. Utbildningsnämnden fortsätter med de två fokusområdena lika möjligheter till framgångsrikt lärande samt hållbar kompetensförsörjning. Det förvaltningsöverskridandet utvecklingsarbete för att utöka hållandet och samarbetet för unga i Ale som riskerar att hamna i utanförskap fortsätter.

De uppdrag som givits har planerats inför start och genomförande under året och följs upp vid nämndens sammanträden för att på bästa sätt nå syftet.

Vid uppräknning av barnpengen för förskolan på 6 procent samt medel för stötdämpning (5,0 mnkr) beräknas personaltätheten (grundbemanning) för 2024 bli i nivå med årets (2023) personaltäthet samt vad pendlingskommuner nära storstad hade för förskolan 2022 (5,3 barn per personal). Det finns ingen jämförbar siffra för 2023.

Vid uppräknning av elevpengen för grundskola (5,43 procent i genomsnitt) beräknas personaltätheten för årskurs 1–9 bibehållas och för fritidshemmet förbättras. I jämförelse är prognosen för 2024 på motsvarande nivå som pendlingskommuner nära storstad för grundskolan inklusive fritidshem hade 2022.

Åsa Ericson

Maggan Melander

Förvaltningschef

Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Nämndplan med budget 2024 - Utbildningsnämnden

Nämndplan med budget 2024 - Utbildningsnämnden

Barnkonsekvensanalys

Förhandlingsprotokoll

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Kommunstyrelsen

Ekonomichef, Ken Gunnesson (ken.gunnesson@ale.se)

Förvaltningschef, Åsa Ericson, (asa.ericson@ale.se)

Verksamhetsutvecklare, Maggan Melander, (maggan.melander@ale.se)

För kännedom

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ärendet

Utbildningsnämndens nämndplan och budget för 2024 består av tre övergripande riktningmål och ett nämndmål samt fyra uppdrag som fastställts av kommunfullmäktige. Två specifika nämndmål och fyra uppdrag fastställs av utbildningsnämnden. Riktningmålen handlar om att skapa ett tryggare, effektivare och mer kundfokuserat Ale. Utbildningsnämnden fortsätter med de två fokusområdena lika möjligheter till framgångsrikt lärande samt hållbar kompetensförsörjning. Det förvaltningsöverskridandet utvecklingsarbete för att utöka hållandet och samarbetet för unga i Ale som riskerar att hamna i utanförskap fortsätter.

De uppdrag som givits har planerats inför start och genomförande under året och följs upp vid nämndens sammanträden för att på bästa sätt nå syftet.

Vid uppräknings av barnpengen för förskolan på 6 procent samt medel för stötdämpning (5,0 mnkr) beräknas personaltätheten (grundbemanning) för 2024 bli i nivå med årets (2023) personaltäthet samt vad pendlingskommuner nära storstad hade för förskolan 2022 (5,3 barn per personal). Det finns ingen jämförbar siffra för 2023.

Vid uppräknings av elevpengen för grundskola (5,43 procent i genomsnitt) beräknas personaltätheten för årskurs 1–9 bibehållas och för fritidshemmet förbättras. I jämförelse är prognosen för 2024 på motsvarande nivå som pendlingskommuner nära storstad för grundskolan inklusive fritidshem hade 2022.

Ekonomisk bedömning

Utbildningsnämnden hade efter kommunfullmäktiges budgetbeslut 2023 ekonomiska utmaningar som grundade sig i både anpassning till färre barn samt besparingar på grund av det rådande ekonomiska läget. I arbetet med framtagande av budgetförslag framkom att det fördelade sig ungefär lika med 21 mnkr i anpassningskrav samt 22,5 mnkr i besparing. Beslutet om omfördelning i kommunfullmäktige 231113 innebar en ytterligare tilldelning om 29,55 mnkr.

Det är en grundläggande princip att organisationens kostnader ska anpassas efter antal barn i målgruppen. Med den prognostiserade förändringen om 120 barn i förskolan, vilket innebär cirka 14 mnkr mindre, bedöms den anpassningen för stor för att genomföras och nå ekonomisk effekt under första budgetåret. Under 2024 bedöms ungefär hälften att genomföras. En procent avsätts i enlighet med regeln till utvecklingsreserven. Den är avsedd att användas för målgruppsförändringar under året eller till att täcka eventuella uppkomna underskott. Förskolan kommer att behöva ett visst stöd för sin anpassning till målgruppsminskningen.

Invånarperspektiv

Budget och nämndplanens syfte är att skapa bästa möjliga nytta barn och elever.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL 2023-12-12

Förhandlas enligt MBL 2023-12-12. Se protokoll som bilaga.

Beslutets genomförande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer sammantaget att planeringen kommer bidra tillmåluppfyllelse av kommunfullmäktiges riktningssmål och uppdrag.

4(4)

Risker och åtgärder i samband med minskad bemanning behöver bedömas utifrån möjlighet att upprätthålla kontinuitet, god och likvärdig utbildning samt upplevd trygghet och hälsa. Förvaltningen ser vikten av att de riskbedömningar och åtgärder som behöver göras görs lokalt utifrån enheternas förutsättningar.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(6)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/451

Datum: 2023-11-27

Verksamhetsutvecklare, Maggan Melander

Utbildningsnämnden

Handlingsplan digitalisering - utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna utbildningsnämndens handlingsplan för digitalisering.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

I Ale kommuns digitaliseringspolicy anges att varje nämnd ska upprätta en handlingsplan för digitalisering. I handlingsplanen ska de förvaltningsspecifika digitaliseringsprojekten beskrivas. Digitaliseringspolicyn för Ale kommun tar sin utgångspunkt i regeringens digitaliseringsstrategi med målet att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Ale ska bidra till att vara en kommun i framkant som stödjer de nationella digitaliseringsmålen.

Utbildningsnämndens handlingsplan utgår från Ale kommuns digitaliseringspolicy. Handlingsplanen gäller läsåret 2023/2024 och revideras juni 2024. Planen utgår från mål i Ale kommuns digitaliseringspolicy, men det finns också specifika mål utifrån styrdokument och verksamheternas behov. Handlingsplanen omfattar digitalisering för utbildningsförvaltningens hela styrkedja och samtliga verksamhetsområden och personalgrupper inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasium och Komvux.

Utbildningsnämndens mål

- Vi använder digitalisering för att utveckla arbetssätt och undervisningskvalitet och därigenom nå en ökad måluppfyllelse
- Vi använder digitalisering för att utveckla digitala tjänster och arbetssätt som skapar värde för personal, barn, elever och vårdnadshavare
- Vi utvecklar behovsstyrda arbetssätt för att främja innovation och ta vara på utvecklingsinitiativ och genomföra förbättringar. Vi ökar kontinuerligt den adekvata digitala kompetensen.

För att uppnå målen genomförs ett antal aktiviteter under läsåret.

2(6)

Åsa Ericson
Förvaltningschef

Maggan Melander
Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Handlingsplan för digitalisering, utbildningsnämnden
Handlingsplan för digitalisering, utbildningsnämnden

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Förvaltningschef Åsa Ericson

För kännedom

Kommunstyrelsen

Ärendet

I Ale kommuns digitaliseringspolicy anges att varje nämnd ska upprätta en handlingsplan för digitalisering. I handlingsplanen ska de förvaltningsspecifika digitaliseringsprojekten beskrivas. Digitaliseringspolicyn för Ale kommun tar sin utgångspunkt i regeringens digitaliseringsstrategi med målet att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Ale ska bidra till att vara en kommun i framkant som stödjer de nationella digitaliseringsmålen.

Ale kommun fokuserar på att förbättra och förändra arbetssätt och processer till nytta för medborgare, näringsliv och medarbetare. Genom att utveckla det digitala tjänsteutbudet ska kommunen underlätta för invånare och företagare. Det ska vara lätt att leva i Ale. Medarbetarna ska enkelt och effektivt kunna fokusera på sina kärnuppgifter. Ale kommun strävar efter att aktivt arbeta med innovation och ska vara en organisation som omhändertar utvecklingsinitiativ med förmågan att genomföra idéer och förbättringar.

Ale kommun arbetar strategiskt för att digitaliseringen ska bidra till:

- Att leverera relevant kvalitet och ett bättre resursutnyttjande. Vi söker i första hand efter digitala lösningar och i andra hand andra alternativ när vi utvecklar och förbättrar våra verksamheter.
- Att ge medborgarna tillgänglig service dygnet runt. Vi utvecklar digitala tjänster till medborgarna som skapar värde.
- Att utveckla den digitala mognaden i hela organisationen. Vi ökar den digitala mognaden genom att utgå från användarnas behov och prioritera det som skapar nytta.

Utbildningsnämndens handlingsplan utgår från Ale kommuns digitaliseringspolicy. Handlingsplanen gäller läsåret 2023/2024 och revideras juni 2024. Planen utgår från mål i Ale kommuns digitaliseringspolicy, men det finns också specifika mål utifrån styrdokument och verksamheternas behov.

Handlingsplanen omfattar digitalisering för utbildningsförvaltningens hela styrkedja och samtliga verksamhetsområden och personalgrupper inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasium och Komvux.

Utbildningsförvaltningen i Ale kommun fokuserar på att förbättra och förändra arbetssätt och processer till nytta för barn och elever, vårdnadshavare och medarbetare. Genom digitalisering utvecklas undervisningskvalitet och likvärdighet samt effektiviserar arbetssätt med hjälp av datadriven skolutveckling. Medarbetarna ska enkelt och effektivt kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter och fokusera på sina kärnuppgifter.

Utbildningsförvaltningen utvecklar arbetssätt för att främja innovation och ta vara på utvecklingsinitiativ och genomföra förbättringar. Det ska vara lätt att vara innovativ i förvaltningen.

Utbildningsförvaltningen ökar kontinuerligt den adekvata digitala kompetensen och utgår ifrån Skolverkets följande fyra aspekter:

- Att förstå digitaliseringens påverkan på samhället
- Att kunna använda och förstå digitala verktyg och medier
- Att ha ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt
- Att kunna lösa problem och omsätta idéer i handling

Barn och elever inom Ale utbildningsförvaltning ska kunna använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapsökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande.

Varje barn och elev tränas till att använda sig av ett kritiskt tänkande och att självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.

I undervisningen ges barn och elever möjlighet att använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling. Vi erbjuder verktyg och programvara för att underlätta extra anpassningar utifrån barn och elevers behov.

Varje skola är ansvarig för att ha ett eget skolbibliotek, där digitalisering för att möta elevers behov ingår som en naturlig del.

Utbildningsnämndens mål

- Vi använder digitalisering för att utveckla arbetssätt och undervisningskvalitet och därigenom nå en ökad måluppfyllelse
- Vi använder digitalisering för att utveckla digitala tjänster och arbetssätt som skapar värde för personal, barn, elever och vårdnadshavare
- Vi utvecklar behovsstyrda arbetssätt för att främja innovation och ta vara på utvecklingsinitiativ och genomföra förbättringar. Vi ökar kontinuerligt den adekvata digitala kompetensen.

För att uppnå målen genomförs ett antal aktiviteter under läsåret.

Ekonomisk bedömning

Digitalisering, digital mognad och en adekvat digital kompetens i organisationen bidrar till att nämndens resurser används mer effektivt i organisationen. Fler projekt kan innebära ökade initiala kostnader och effekthemtagningen behöver följas regelbundet.

Invånarperspektiv

Digitalisering, digital mognad och en adekvat digital kompetens i organisationen bidrar till att bättre service och tjänster kan utformas för invånarna. Barn och elever i verksamheterna får genom digitalisering möjlighet att dels utveckla adekvat digital kompetens dels nå läroplanens mål och underlätta extra anpassningar utifrån barns och elevers behov.

Hållbarhetsperspektiv

Digitalisering, digital mognad och en adekvat digital kompetens i organisationen kan bidra till mindre användning av papper och mindre resande.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

- Ale kommuns digitaliseringspolicy, antagen av kommunfullmäktige: 2022-06-20 § 109
- Regeringens digitaliseringsstrategi
- I december 2022 redovisade Skolverket uppdraget om att ta fram förslag på ny digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023-2027 till regeringen. Regeringen kommer inte att gå vidare med Skolverkets förslag till digitaliseringsstrategi. I stället får Skolverket i uppdrag att ta fram allmänna råd eller rekommendationer om val och användning av lärverktyg i undervisningen. Uppdraget till Skolverket är en insats för att stötta lärarna så att de har goda förutsättningar att göra väl avvägda val av lärverktyg framöver.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL 2023-12-05

Informerad enligt MBL 2023-12-05 Se protokoll som bilaga.

Beslutets genomförande

Handlingsplanen är förankrad i nämndens verksamheter och genomförande pågår inom verksamheterna.

Förvaltningens bedömning

Utbildningsförvaltningen bedömer att handlingsplanen är relevant och genomförbar inom verksamheterna.

Handlingsplan digitalisering

Utbildningsnämnden Ale kommun

Godkänd

Beställare

Åsa Ericson

Helene Petterson

Ulrika Gustafsson

Ulla-Stina Millton

Projektledare

Jerker Rellmark

Camilla Rudevärn

Organisation

Utbildningsförvaltningen

Innehåll

1	Dokumentstyrning	3
1.1	Versionshistorik	3
2	Bakgrund	3
2.1	Handlingsplanens omfattning och avgränsningar	3
3	Målområden	4
3.1	Utbildningsförvaltningens målområden	4
3.1.1	<i>Inledning</i>	4
3.1.2	<i>Utbildningsförvaltningens mål</i>	5
3.2	Ale kommuns första mål: Att leverera relevant kvalitet och ett bättre resursutnyttjande	6
3.2.1	<i>Utbildningsförvaltningens mål kopplade till första målet</i>	6
3.3	Ale kommuns andra mål: Att ge medborgarna tillgänglig service dygnet runt	10
3.3.1	<i>Utbildningsförvaltningens mål kopplade till andra målet</i>	10
3.4	Ale kommuns tredje mål: Att utveckla den digitala mognaden i hela organisationen	12
3.4.1	<i>Utbildningsförvaltningens mål kopplade till det tredje målet</i>	12
4	Dokumentation	14
4.1	Ändringar i handlingsplanen	14
5	Förankring	14

1 Dokumentstyrning

1.1 Versionshistorik

Datum	Författare	Versio n	Ändringsbeskrivning
2023-12-13	Jerker Rellmark Camilla Rudevärn	1.0	

2 Bakgrund

Varje förvaltning i Ale kommun ska ta fram en handlingsplan för digitalisering som tar utgångspunkt i den gemensamma digitaliseringspolicyn. Handlingsplanen ska beslutas i respektive nämnd.

Under läsåret 2022-2023 genomfördes flera workshops med rektorer, ledningsgrupp IKT-guider och Digitletare för att lägga grunden till en gemensam handlingsplan för digitalisering. Under våren 2023 fortsatte arbetet även i en mindre konstellation bestående verksamhetschefer, IKT-utvecklare och verksamhetsutvecklare.

Planen har tagits fram utifrån följande behov:

- Gemensam riktning för förvaltningen
- Öka digital mognad/adekvat digital kompetens för all personal, elever och barn
- Öka innovationstakten
- Effektivisering
- Likvärdighet inom och mellan förskolor respektive skolor
- Kvalitativ och kostnadseffektiv hårdvara
- Barn- och elevenpassad hårdvara
- Kvalitetssäkra tillgång till digital lärmiljö utifrån LGR22 och Lpfö 18
- Möta Skolverkets krav inför införandet av Digitala nationella prov (DNP)

2.1 Handlingsplanens omfattning och avgränsningar

Handlingsplanen gäller läsåret 2023/2024 och revideras juni 2024.

Den omfattar digitalisering för utbildningsförvaltningens hela styrkedja och samtliga verksamhetsområden och personalgrupper inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasium och Komvux.

I planen utgår vi ifrån mål i Ale kommuns digitaliseringspolicy, men vi har också lagt till specifika mål utifrån styrdokument och verksamheternas behov.

3 Målområden

Ale kommun fokuserar på att förbättra och förändra arbetssätt och processer till nytta för medborgare, näringsliv och medarbetare.

Medarbetarna ska enkelt och effektivt kunna fokusera på sina kärnuppgifter. Ale kommun strävar efter att aktivt arbeta med innovation och ska vara en organisation som omhändertar utvecklingsinitiativ med förmågan att genomföra idéer och förbättringar.

Ale kommun arbetar strategiskt för att digitaliseringen ska bidra till:

- Att leverera relevant kvalitet och ett bättre resursutnyttjande. Vi söker i första hand efter digitala lösningar och i andra hand andra alternativ när vi utvecklar och förbättrar våra verksamheter.
- Att ge medborgarna tillgänglig service dygnet runt. Vi utvecklar digitala tjänster till medborgarna som skapar värde.
- Att utveckla den digitala mognaden i hela organisationen. Vi ökar den digitala mognaden genom att utgå från användarnas behov och prioritera det som skapar nytta.

3.1 Utbildningsförvaltningens målområden

3.1.1 Inledning

Utbildningsförvaltningens mål pekar dels mot Ale kommuns gemensamma mål för digitalisering, dels mot förskolans och skolans styrdokument och mål utifrån utbildningsförvaltningens specifika behov.

Utbildningsförvaltningen i Ale kommun fokuserar på att förbättra och förändra arbetssätt och processer till nytta för barn och elever, vårdnadshavare och medarbetare. Genom vår digitalisering utvecklar vi undervisningskvalitet och likvärdighet samt effektiviserar arbetssätt med hjälp av datadriven skolutveckling. Medarbetarna ska enkelt och effektivt kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter och fokusera på sina kärnuppgifter.

Vi utvecklar arbetssätt för att främja innovation och ta vara på utvecklingsinitiativ och genomföra förbättringar. Det ska vara lätt att vara innovativ i utbildningsförvaltningen.

Vi ökar kontinuerligt den adekvata digitala kompetensen och utgår ifrån Skolverkets följande fyra aspekter:

- Att förstå digitaliseringens påverkan på samhället
- Att kunna använda och förstå digitala verktyg och medier
- Att ha ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt
- Att kunna lösa problem och omsätta idéer i handling

Barn och elever inom Ale utbildningsförvaltning ska kunna använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande.

Varje barn och elev tränas till att använda sig av ett kritiskt tänkande och att självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.

I undervisningen ges barn och elever möjlighet att använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling. Vi erbjuder verktyg och programvara för att underlätta extra anpassningar utifrån barn och elevers behov.

Varje skola är ansvarig för att ha ett eget skolbibliotek, där digitalisering för att möta elevers behov ingår som en naturlig del.

3.1.2 Utbildningsförvaltningens mål

- Vi använder digitalisering för att utveckla arbetssätt och undervisningskvalitet och därigenom nå en ökad måluppfyllelse
- Vi använder digitalisering för att utveckla digitala tjänster och arbetssätt som skapar värde för personal, barn, elever och vårdnadshavare
- Vi utvecklar behovsstyrda arbetssätt för att främja innovation och ta vara på utvecklingsinitiativ och genomföra förbättringar. Vi ökar kontinuerligt den adekvata digitala kompetensen.

Vi vill:

- Öka digital mognad
- Öka innovationstakten
- Öka effektivisering genom digitalisering
- Öka likvärdighet inom och mellan förskolor och skolor
- Utveckla en infrastruktur med fokus på kvalitet, flexibilitet och kostnadseffektivitet
- Utgå ifrån evidensbaserade arbetssätt och beprövad erfarenhet
- Kontinuerligt öka adekvat digital kompetens för all personal, elever och barn
- Följa upp digitalisering i det systematiska kvalitetsarbetet

3.2 Ale kommuns första mål: Att leverera relevant kvalitet och ett bättre resursutnyttjande

- Vi söker i första hand efter digitala lösningar och i andra hand andra alternativ när vi utvecklar och förbättrar våra verksamheter.

3.2.1 Utbildningsförvaltningens mål kopplade till första målet

Vi använder digitalisering för att utveckla arbetssätt och undervisningskvalitet och därigenom nå en ökad måluppfyllelse.

- Öka effektivisering genom digitalisering
- Öka likvärdighet inom och mellan förskolor och skolor
- Utveckla en infrastruktur med fokus på kvalitet, flexibilitet och kostnadseffektivitet
- Utgå ifrån evidensbaserade arbetssätt och beprövad erfarenhet
- Följa upp digitalisering i det systematiska kvalitetsarbetet
- Stärka förmågan att använda digitala resurser och verktyg kompensatoriskt

För att uppnå digitaliseringspolicyns mål ”Att leverera relevant kvalitet och ett bättre resursutnyttjande” samt utbildningsförvaltningens egna mål kopplade till första målet, genomför vi ett antal aktiviteter under läsåret.

Exempel på aktiviteter inom detta målområde:

Införande av ny leasingmodell för mer barn- och elevanpassade verktyg, utveckla användandet och arbetssätten i Microsoft for Education samt utveckla systematiskt samarbete med IT, förbereda Ales skolor inför genomförande av Digitala Nationella Prov.

Aktiviteter målområde 1:

Aktivitet (Handlingsplanens aktivitet)	Nytta	Hur? Arbetssätt	Tidsplan Läsår 23/24	Ansvarig (Aktivitet, Roll)	Uppföljning (Hur? Ansvarig roll)
Skapa förutsättningar för samarbete och transparens online	Delakultur: Underlätta samplanering, tidsbesparing, ökad kompetens	Utveckla användandet kontinuerligt och skapa ytor i Teams att samverka inom i		verksamhetschef	Mäta inloggningar-användning av Teams Användarenkät i Juni 2024 med fokus på

		samtliga våra nätverk			samarbete/transparens
Ta fram en ny leasingmodell för datorer, läsplattor, skärmar och AV-utrustning	Ökad kvalitet för användare Flexibilitet i val av verktyg kostnadseffektivisering	Arbeta systematiskt och strukturerat tillsammans med IT utifrån användares behov		verksamhetschef	Leasingmodell utvärderas april ihop med verksamhet och IT
Skapa ett hållbart, systematiskt och strukturerat samarbete med IT-avdelningen	Väl fungerande infrastruktur och stabil digital lärmiljö En kvalitativ teknisk support Ett utvecklat användande av 365	Regelbundna kontaktytor, kalendarium och gemensam utvecklingsgrupp		förvaltningschef, verksamhetschef och administrativ chef	Avstämning regelbundet med VC/förvaltningsledning Utvärdering av aktivitet och nytta
Ta fram en projektplan för grundnivå av AV-utrustning i utbildningsförvaltningens lokaler	Likvärdighet, kvalitet och kostnadseffektivitet	Omvärldsspaning Behovsinventering Involvering VC Koppla till nybyggnation Systematiskt samarbete med IT-avdelningen		verksamhetschef	Projektplan presenteras VT april/maj 2024
Säkerställa funktionalitet för Wifi inom förskolan	Goda tekniska förutsättningar för ett flexibelt användande	Kartläggning av samtliga förskolors Wifi Rapportsammanställning till IT under HT 2023		verksamhetschef	Första kvartalet 2024 görs ny kartläggning av funktionalitet
Kartläggning digitala verktyg inom förskolan	Skapa en gemensam och likvärdig tillgång utifrån kartläggning	Ta fram underlag/statistik för att kunna göra kartläggning tillsammans med arbetsgrupp bestående av IT och rektorer, VC och Digitletare		verksamhetschef	Färdigställd plan för tillgång av digitala verktyg dec 2024
Implementera Windows 11 SE i åk 1, 4 och 7	Säkerställa ett kvalitativt och	Bygga ett samarbete med IT, verksamhetsbesök, workshops utifrån		verksamhetschef	Regelbundna avstämningar genom IKT-guider,

	driftsäkert användande	behov, filmstöd, workshops i olika nätverk			rektorsgrupp och enkäter
Managing av iPads i hela verksamheten	Effektivisera hantering Öka flexibilitet utifrån barn och elevers behov	Genomföra pilottest i verksamhet, utifrån resultat ta nästa steg		verksamhetschef	Avstämning med IT och verksamhet i januari 2024
Skapa förutsättningar för datadriven skolutveckling och innovation	Öka undervisningskvalitet och därmed måluppfyllelse genom att effektivisera och förnya arbetssätt	Samarbete med IT, Microsoft och Eventful för att få igång Insikter i Teams för rektorer och huvudman Öka medvetenhet om och användning av befintliga data genom exempelvis Power BI Omvärldsspaning genom att följa fler kommuners arbete genom Ifous Ta fram arbetssätt för analysarbete och visualisering		Förvaltningschef, verksamhetschef/administrativ chef	Följa processen regelbundet i olika forum
Implementering av Microsoft Educations utbildningsverktyg (t ex läsframsteg, avancerad läsare) Utveckla användandet av befintliga kompensatoriska verktyg och resurser	Öka undervisningskvalitet och därmed måluppfyllelse genom att effektivisera och förnya arbetssätt	Workshops, filmklipp, info via All skolpersonalteamet i Teams. Via våra nätverk. Frivilliga och åldersindelade delaträffar		verksamhetschef	Användarenkät pedagoger och elevgrupp i december 2023 respektive juni 2024
Utveckla samarbete med externa parter och leverantörer	Öka kunskap och säkra kvalitet	Boka in regelbundna möten och ta fram agenda tillsammans med olika parter/leverantörer Delta GR-nätverket: Nätverket för		administrativ chef	Reflektion inför SKA vt 2024

		skolutveckling med digitala verktyg. Omvärldsspana och delta vid exempelvis webinarier			
Säkerställa att digitalisering ingår som naturlig del i SKA och pedagogiskt bokslut	Öka kvalitetsmedvetenhet inom digitalisering	Skapa utvärderingsfrågor till nästa års pedagogiska bokslut.		verksamhetschef	Stratsys
Göra Ale skolor startklara för DNP	Ge rätt förutsättningar utifrån Skolverkets krav	Samarbete med IT gällande teknisk infrastruktur Workshops rektorer, IKT-guider Skattningar till rektorer och pedagoger Skapa en supportorganisation		verksamhetschef	Skattning
VR – förstudie/projekt	Införa innovativa arbetssätt på ett systematiskt och kvalitetssäkert sätt	Ta fram en förstudie Ingå i arbetsgrupp i kommunen: Portföljen/beredningsgrupp		verksamhetschef	Förstudie lämnas in i november. Om den godkänns skapas projektplan
Utgå från forskning och beprövad erfarenhet	Arbeta på ett kvalitetssäkert sätt	Sprida aktuell forskning genom nätverk och teamen All förskolepersonal och All skolpersonal		verksamhetschef	Del i övergripande enkät i maj 2024

3.3 Ale kommuns andra mål: Att ge medborgarna tillgänglig service dygnet runt

- Vi utvecklar digitala tjänster till medborgarna som skapar värde.

3.3.1 Utbildningsförvaltningens mål kopplade till andra målet

Vi använder digitalisering för att utveckla digitala tjänster och arbetssätt som skapar värde för personal, barn, elever och vårdnadshavare.

- Öka effektivisering genom digitalisering
- Kontinuerligt öka adekvat digital kompetens för all personal, barn och elever

För att uppnå digitaliseringspolicyns mål ”Att ge medborgarna tillgänglig service dygnet runt” samt utbildningsförvaltningens egna mål kopplade till andra målet, genomför vi ett antal aktiviteter under läsåret.

Exempel på aktiviteter inom detta målområde:

Projektet ”En väg in” för att underlätta ansökan till förskola, skola och fritidshem, erbjuda utvecklingssamtal och föräldramöten via Teams samt att utveckla förmågan att samarbeta i Teams.

Aktiviteter målområde 2:

Aktivitet (Handlingsplan ens aktivitet)	Nytta	Hur? Arbetssätt	Tidsplan (läsår 23/24)	Ansvarig (Aktivitet en, Roll)	Uppföljning (Hur? Ansvarig roll)
”En väg in” för vårdnadshavare	Förenkla för vårdnadshavare vid ansökan till förskola, skola, fritidshem	Identifiera de olika ingångar som finns genom framtagande av processkartor och finna en lösning för att underlätta för vårdnadshavarna.		administrativ chef	Utvärdera nöjdhet hos vårdnadshavare
Skolportalen Utvärdera Kartlägga nya behov	Tillgänglig digital lärmiljö dygnet runt	Omvärldsspaning - Hur gör andra kommuner? Skapa en referensgrupp		verksamhetschef	Utveckla användandet utifrån utvärdering och kartläggning

Utveckla användandet		med elever/pedagoger Ta fram statistik			
Unikum Utvärdera Ales användarrutiner Skapa och uppdatera rutiner för kommunikation med vårdnadshavare	Likvärdighet när det gäller pedagogisk planering och bedömning Gemensamt kommunikationsverktyg	Ta fram användares behov och användande Omvärldsspaning - Hur gör andra kommuner? Delta i Unik Meet Väst-konferenser Ta fram statistik av användandet Utforska hur pedagogisk planering används		verksamhetschef	Enkät eller fokusgrupp (elever, vårdnadshavare, pedagoger)
Skola24 Utveckla användandet och utforska nya funktioner	Använda skola 24 som en del i främjande arbete för skollnärvaro Följa statistik utifrån befintlig policy	Arbete i nätverk som exempelvis Specialen utifrån befintlig policy Delta i Skola 24 konferens Koppla ihop med Unikum		verksamhetschef/ administrativ chef	Använda data och statistik som en del i SKA-arbetet
Erbjuda utvecklingssamtal via Teams Utveckla förmågan att samarbeta i Teams	Kostnadseffektivt Vårdnadshavare kan delta från valfri plats Flexibla lösningar Nya arbetssätt	Varje förskola/skola erbjuder utvecklingssamtal utifrån användarens behov Workshops		verksamhetschef	Del i övergripande enkät i maj 2024

3.4 Ale kommuns tredje mål: Att utveckla den digitala mognaden i hela organisationen

Vi ökar den digitala mognaden genom att utgå från användarnas behov och prioritera det som skapar nytta.

3.4.1 Utbildningsförvaltningens mål kopplade till det tredje målet

Vi utvecklar behovsstyrda arbetsätt för att främja innovation och ta vara på utvecklingsinitiativ och genomföra förbättringar. Vi ökar kontinuerligt den adekvata digitala kompetensen.

- Öka digital mognad
- Öka innovationstakten
- Öka effektivisering genom digitalisering
- Utgå ifrån evidensbaserade arbetsätt och beprövad erfarenhet
- Kontinuerligt öka adekvat digital kompetens för all personal, barn och elever
- Följa upp digitalisering i det systematiska kvalitetsarbetet

För att uppnå digitaliseringspolicyns mål ”Att utveckla den digitala mognaden i hela organisationen” samt utbildningsförvaltningens egna mål kopplade till tredje målet, genomför vi ett antal aktiviteter under läsåret.

Exempel på aktiviteter inom detta målområde:

Öka förståelse för och testa behovsstyrda arbetsätt för att främja innovation, utbilda inom att leda förändring och digitalisering och kartlägga förutsättningar för datadriven skola.

Aktiviteter målområde 3:

Aktivitet (Handlingsplanens aktivitet)	Nytta	Hur	Tidsplan (Läsår 23/24)	Ansvarig (Aktiviteten, Roll)	Uppföljning (Hur? Ansvarig roll)
Kartlägga förutsättningar för datadriven skola	Faktabaserad skolutveckling	Skapa ett kartläggningsmaterial Genomföra kartläggning och analys		verksamhetschef/ administrativ chef	Presentera förutsättningar utifrån kartläggning

Öka förståelse för och testa behovsstyrda arbetssätt för att främja innovation	Att vi hittar nya arbetssätt för att lösa de utmaningar vi står inför framåt	Genomföra ett antal workshops utifrån faktiska behov		verksamhetschef/ administrativ chef	Utvärdera genomförda workshops och vidareutveckla arbetssättet.
Utbilda inom att leda förändring och digitalisering	Leda utifrån evidens och beprövad erfarenhet	Koppla till Agenda 2030 och DNP Workshops Rektorer/förstelärare VU/IKT-utvecklargrupp lär tillsammans Inläsning diverse litteratur Offentlig digitalisering		verksamhetschef	Kontinuerlig utvärdering utifrån insatser och koppla SKA
Planera och genomföra kompetensutveckling utifrån behov och krav enligt LGR22 och DNP	Öka och kvalitetssäkra adekvat digital kompetens	Genomföra behovsstyrda workshops för olika målgrupper		verksamhetschef	Skattning några gånger per år
Utforska möjligheterna med AI i skolan	Utveckla vår adekvata digitala kompetens, effektivisera, öka undervisningskvalitet genom nya arbetssätt	Testa kontinuerligt och föra vidare genom inspiration och workshops i nätverk		verksamhetschef	Redogöra för hur AI används i verksamheten, maj 2024
Skapa kultur för kontinuerligt lärande och omvärldsspaning	Den adekvata digitala kompetensen utvecklas kontinuerligt på alla nivåer och i alla verksamheter	Nätverk (Rektorer, IKT-guider, Digitledare, Digitpedagoger, SpeciAlen, Förstelärare etc)		verksamhetschef	Utvärdera i nätverken

4 Dokumentation

Varje aktivitet och process dokumenteras av ansvariga kontinuerligt och redovisas i Stratsys inför pedagogiskt bokslut 2024.

4.1 Ändringar i handlingsplanen

Handlingsplanen beslutas i nämnd och kan under året få ett förändrat innehåll. Vid uppföljning redovisas de förändringar som är gjorda i relation till fattat beslut.

5 Förankring

Förslag presenteras i starten på höstterminen den 31 augusti för samtliga rektorer, IKT-guider och Digitledare. Förslaget presenteras med en PowerPoint som kan användas vidare av rektor ut på enheterna.

Rektor skapar sedan tillsammans med sin personal en handlingsplan för digitalisering utifrån sin enhets behov och utbildningsförvaltningens handlingsplan.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(2)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: ÄRENDENUMMER

Datum: 2023-11-23

Verksamhetsutvecklare, Maggan Melander

Utbildningsnämnden

Uppföljning av elevers kunskapsprogression, mittermin HT 2023

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att notera informationen.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Uppföljningar av elevernas kunskapsprogression har genomförts på alla skolor vid mitten av terminen. Därefter har uppföljningar skett med alla rektorer för förskoleklass, grundskola, gymnasium och komvux under november månad. Utifrån den data som lärare rapporterat in i förvaltningens system följs elevernas resultatförändringar, positiva förflyttningar samt behov av särskilt riktade insatser upp. Rektor svarar på vilka åtgärder/insatser som planeras och om organisatoriska förändringar kommer krävas för att nå målen. Uppföljningen sker i dialogform för ökat värdeskapande. Förvaltningen kommer i början av 2024 att redovisa för utbildningsnämnden resultatet av höstterminsbetygen och den samlade elevfrånvaron.

Åsa Ericson

Maggan Melander

Förvaltningschef

Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2023-11-15

Ärendet

Uppföljningar av elevernas kunskapsprogression har genomförts på alla skolor vid mitten av terminen. Därefter har uppföljningar skett med alla rektorer för förskoleklass, grundskola, gymnasium och komvux under november månad. Utifrån den data som lärare rapporterat in i förvaltningens system följs elevernas resultatförändringar, positiva förflyttningar samt behov av särskilt riktade insatser upp. Rektor svarar på vilka åtgärder/insatser som planeras och om organisatoriska förändringar kommer krävas för att nå målen. Uppföljningen sker i dialogform för ökat värdeskapande. Förvaltningen kommer i början av 2024 att redovisa för utbildningsnämnden resultatet av höstterminsbetygen och den samlade elevfrånvaron.

Ekonomisk bedömning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL xxxx-xx-xx

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Förvaltningens bedömning

Samtliga skolor genomfört uppföljningen.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(3)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: ÄRENDENUMMER

Datum: Välj det datum då ditt tjänsteutlåtande godkännts av ansvarig chef

Administrativ chef, Marcus Larsson

Utbildningsnämnden

Internkontrollplan 2024

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar fastställa internkontrollplan för 2024

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende

Sammanfattning

Nämnderna ska enligt Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6§ se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Inför internkontrollplan 2024 har en riskinventering genomförts. Riskerna har värderats, dels utifrån sannolikhet - hur sannolikt är det att risken inträffar, dels konsekvens -hur allvarliga blir konsekvenserna om risken inträffar.

Internkontrollplanen syftar till att skapa förutsättningar för ordning och reda, förtroende och utveckling samt bygga och stödja trygghet och tillit.

Internkontrollplanens kontrollpunkter har sitt ursprung i gemensamt identifierade risker och ska vidare bidra till att stärka ändamålsenligheten, effektiviteten och rättssäkerheten inom utbildningsnämndens verksamhet.

Åsa Ericson

Förvalningschef

Marcus Larsson

Administrativ chef

Beslutsunderlag

Interkontrollplan 2024

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Förvaltningschef Utbildningsförvaltningen

Administrativ chef Utbildningsförvaltningen

För kännedom

Kommunstyrelsen

Ärendet

Nämnderna ska enligt Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6§ se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Inför intern kontrollplan 2024 har en riskinventering genomförts. Riskerna har värderats, dels utifrån sannolikhet - hur sannolikt är det att risken inträffar, dels konsekvens -hur allvarliga blir konsekvenserna om risken inträffar. Riskerna är:

- Att kommunen inte betalar korrekt för elever som bor i Ale kommun och har skolplacering i annan kommun
- Att kommunen inte får korrekt betalt för elever från andra kommuner för elever som går i skola i Ale
- Bristande följsamhet mot kommunala styrdokument
- Att beslut fattas av obehörig befattningshavare

Ekonomisk bedömning

Den kommunala organisationen är både komplex och omfattande och medborgarna, som genom sina skattemedel finansierar den, förväntar sig en rättssäker och effektiv förvaltning. Internkontrollplanen ska bidra till att information och rapportering om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande samt att verksamheten efterlever avtal, regler och lagar. Internkontrollplanen är en inbyggd del av verksamhets- och ekonomistyrningen och finansieras inom ramen för det ordinarie arbetet.

Invånarperspektiv

I propositionen 1998/99:66 *En stärkt kommunal revision* beskrevs syftet med den interna kontrollen "[...] säkra en effektiv förvaltning och undvika att det begås allvarliga fel. En god intern kontroll skall således bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säkert med medborgarnas bästa för ögonen".

Sammantaget handlar det om att skapa förutsättningar för ordning och reda, förtroende och utveckling och att bygga och stödja trygghet och tillit.

Hållbarhetsperspektiv

En likvärdig utbildning är en viktig förutsättning för ett hållbart samhälle. Kontroller på att lagstiftning och styrdokument följs bidrar därmed till ett mer hållbart samhälle.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Nämnder och styrelser ska enligt Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6§ se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten sköts på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Mot den bakgrunden påverkar Skollagen och tillhörande förordningar.

Kommunala styrdokument som har påverkan på beslutet är *Policy för internkontroll* och *Riktlinje för intern styrning och kontroll*.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Beslutets genomförande

Förvaltningen ansvarar för att uppföljande kontroller och åtgärder som beskrivs i internkontrollplanen genomförs.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har i internkontrollen valt att utgå från risker som inte endast finns inom utbildningsnämndens verksamheter utan återfinns i flera delar av förvaltningsorganisationen. Genom att välja en gemensam grund för det som kontrolleras så finns utrymme för ett transparent samarbete och kollegialt lärande vilket också främjar opartiskhet, rättssäkerhet och likabehandling.

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att fastslå internkontrollplan för 2024.

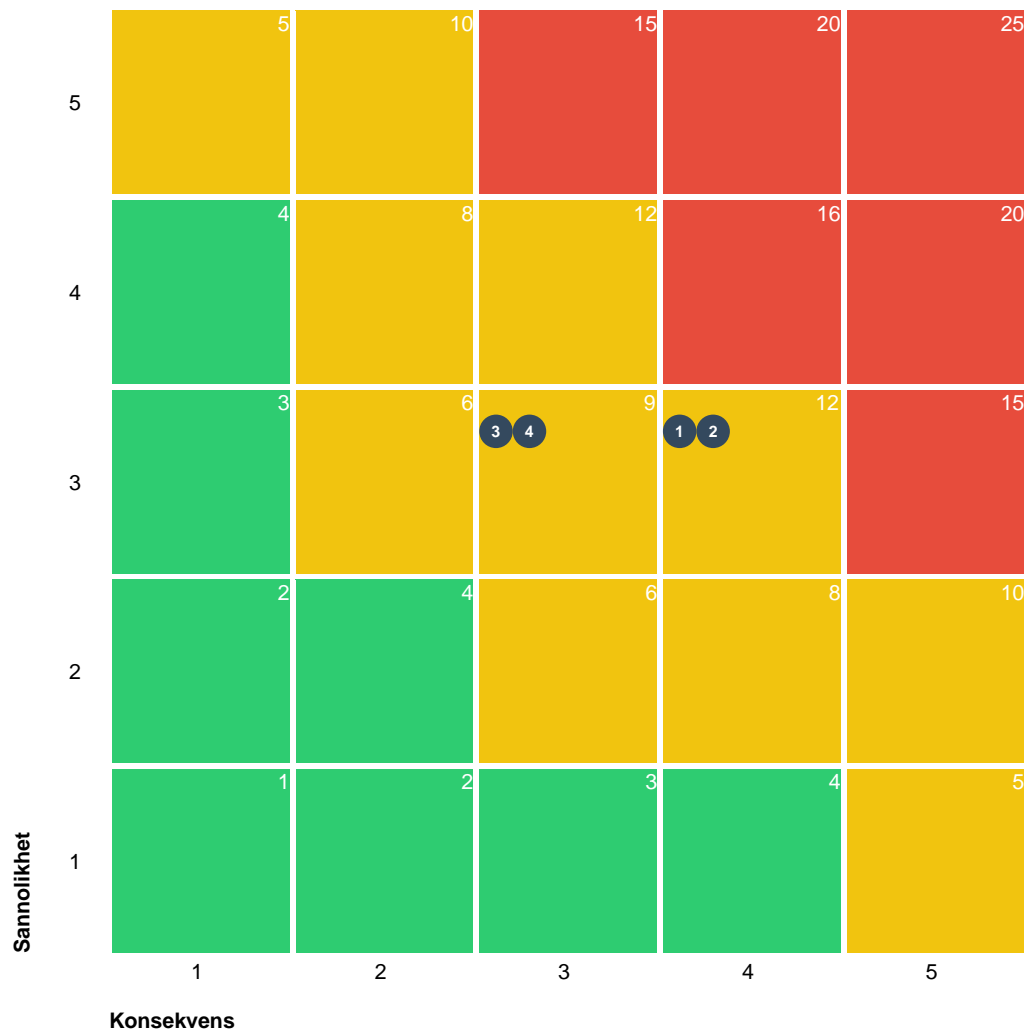
Utbildningsnämnden

Intern kontrollplan 2024

Innehållsförteckning

1	Årets prioriterade risker	3
2	Årets planerade kontroller	5
3	Årets planerade åtgärder.....	6

1 Årets prioriterade risker

4 Medium (Bör åtgärdas) Totalt: 4

Hög (Åtgärdas snarast)
Medium (Bör åtgärdas)
Låg (Kan accepteras)

	Sannolikhet	Konsekvens
5	Mycket sannolikt (Det är mycket sannolikt att fel ska uppstå)	Mycket allvarlig (Konsekvenserna för verksamheten skulle vara mycket allvarliga)
4	Sannolikt (Det är sannolikt att fel ska uppstå)	Allvarlig (Konsekvenserna för verksamheten skulle vara allvarliga)
3	Möjligt (Det finns risk för att fel ska uppstå)	Kännbar (Konsekvenserna för verksamheten kan vara påtagliga)
2	Mindre sannolikt (Risken är mycket liten att fel ska uppstå)	Lindrig (Konsekvenserna för verksamheten behöver övervägas)
1	Osannolikt (Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå)	Försumbar (Konsekvenserna för verksamheten är försumbar och kan negligeras)

Område	Process/rutin	Risker	Sannolikhet	Konsekvens	Risikvärde
Ekonomi	Interkommunala ersättningar	Att kommunen inte betalar korrekt för elever som bor i Ale	3. Möjligt	4. Allvarlig	12. Bör åtgärdas

Område	Process/rutin	Risker	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
		Det ska finnas rutiner som säkerställer korrekt hantering av de ersättningar som betalas till Ale kommun för elever som bor i Ale men går i skolan i andra kommuner.			
		■ Att kommunen inte får betalt för elever som från andra kommuner som går i Ales skolor	3. Möjligt	4. Allvarlig	12.Bör åtgärdas
		Det ska finnas rutiner som säkerställer korrekt hantering av de ersättningar som betalas till Ale kommun för elever går i skolan i Ale men bor i andra kommuner.			
Regelverk	Beslutsberedning och beslutsfattande	■ Bristande följsamhet mot kommunala styrdokument.	3. Möjligt	3. Kännbar	9.Bör åtgärdas
		Brister i följsamheten till gällande styrdokument kan bero på otydlighet, ovilja eller bristande kommunikation vid implementering. Gällande styrdokument som inte följs kan exempelvis leda till felaktig verksamhetsutövning, ineffektivitet och rättsosäkerhet.			
	Delegeringsordningen	■ Beslut fattas inte av behörig befattningshavare.	3. Möjligt	3. Kännbar	9.Bör åtgärdas
		Inom utbildningsförvaltningen fattas en mängd formella beslut på olika nivåer, dels ,med stöd i skollagen, dels med stöd i delgeringsordningen. Risk finns att beslut fattas av obehörig befattningshavare samt att dessa inte dokumenteras ordentligt.			

2 Årets planerade kontroller

2.1 Beslutsberedning och beslutsfattande

Risker	Kontrollmoment	Ansvarig chef	Uppföljande kontroll	Metod
<p> Bristande följsamhet mot kommunala styrdokument.</p>	<p>Kontroll av följsamhet av styrdokument.</p> <p>Vad kontrolleras? I vilken utsträckning styrdokument följs.</p> <p>Hur sker kontrollen? Stickprovskontroll i ett urval av styrdokument. Kontroll mot verksamhetssystem och intervjuer.</p> <p>När utförs kontrollen? 2024</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? I uppföljning av intern kontroll 2024</p>		<p>Stickprovskontroll av fattade beslut</p>	<p>Stickprov Intervju Utdata från system</p>
			<p>Se ovan</p>	

2.2 Delegeringsordningen

Risker	Kontrollmoment	Ansvarig chef	Uppföljande kontroll	Metod
<p> Beslut fattas inte av behörig befattningshavare.</p>	<p>Kontroll av fattade formella beslut i utbildningsförvaltningen.</p> <p>Vad kontrolleras? Fattade beslut enligt delegeringsordning och skollag.</p> <p>Hur sker kontrollen? Stickprover av fattade beslut samt intervjuer.</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? I uppföljning av intern kontroll 2024</p>			

2.3 Interkommunala ersättningar

Risker	Kontrollmoment	Ansvarig chef	Uppföljande kontroll	Metod
<p> Att kommunen inte betalar korrekt för elever som bor i Ale</p>	<p>Kontroll av folkbokföring, elevdatabas samt fakturor.</p>		<p>Förvaltningsövergripande kontroll av folkbokföring, elevdatabas samt fakturor.</p>	<p>Utdata från system</p>
			<p>Kontroll av att förvaltningen faktureras rätt belopp för de elever från Ale kommun som har plats i annan kommun.</p>	
<p> Att kommunen inte får betalt för elever som från andra kommuner som går i Ales skolor</p>	<p>Kontroll att samtliga elever är debiterade</p>		<p>Förvaltningsövergripande kontroll att aktuella elever är debiterade</p>	<p>Utdata från system</p>
			<p>Kontroll av att förvaltningen fakturerar rätt belopp för de elever från andra kommuner som går i skola i Ale kommun.</p>	

3 Årets planerade åtgärder

3.1 Beslutsberedning och beslutsfattande

Status	Åtgärder	Beskrivning*	Startdatum	Slutdatum
☐ Ej påbörjad	Utbildning	Medvetandegörande om styrdokument via utbildningsinsatser.	2024-01-01	2024-12-31

3.2 Delegeringsordningen

Status	Åtgärder	Beskrivning*	Startdatum	Slutdatum
☐ Ej påbörjad	Införande av digitalt beslutsmodul	Till befintligt system för hantering av klagomål och kränkningar avropas en modul för dokumentation av rektorsbeslut.	2024-01-01	2024-06-30

3.3 Interkommunala ersättningar

Status	Åtgärder	Beskrivning*	Startdatum	Slutdatum
☐ Ej påbörjad	Förbättring av rutin för kontroll kring uppföljning av IKE.		2023-07-01	2024-06-01
☐ Ej påbörjad	Utbildning	Utbildning av relevant personal	2024-01-01	2024-01-19
☐ Ej påbörjad	Förbättring av rutin kring fakturakontroll mot IKE.		2023-07-01	2024-06-01

Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland.

Det politiska samrådsorganet (SRO) har ställt sig bakom det slutliga förslaget på samverkansavtal och rekommenderar parterna att fatta beslut.

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) har ett förslag på ett Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland tagits fram.

En familjecentral / familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet och en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas, utbyta erfarenheter och där det finns kompetens i nära samverkan. Ingående basverksamheter är barnhälsovård, öppen förskola och /eller mödrahälsovård och/eller socialtjänst. Verksamheten ska vara hälsofrämjande, generell, förebyggande och stödjande.

Målet med verksamheten är att, utifrån hela familjens livssituation, främja en god hälsoutveckling hos barn och föräldrar. Verksamheten ska vara lättillgänglig och oberoende av familjers ekonomiska förutsättningar, kulturtillhörighet, etnicitet etcetera.

De senaste åren har rapporter och utredningar, bland annat från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen, visat på behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Syftet med ett länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland är:

- att tydliggöra uppdrag och förväntningar
- att skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- att kvalitetssäkra verksamheterna

Detta för att genom familjecentraler / familjecentralsliknande verksamheter bidra till att utjämna hälsoklyftor i befolkningen.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas i detta samverkansavtal. Det bör även understrykas att samverkansavtalet på länsnivå inte bör eller kan vara ett detaljdokument.

Under hösten 2021 och våren 2022 har en arbetsgrupp med företrädare för Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen arbetat med att ta fram ett förslag på samverkansavtal.

Bristen på barnmorskor är en nationell utmaning, så även i Västra Götaland. Detta påverkar barnmorskemottagningarnas förutsättningar för samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Hänsyn till rådande situation för barnmorskemottagningarna har därför behövt tas i beaktande i framtagandet av detta samverkansavtal.

Remiss

Under hösten 2022 har förslaget till samverkansavtal har varit hos parterna på remiss.

Det var sammanlagt 41 kommuner och 8 instanser hos VGR som svarade.

Generellt var de inkomna synpunkterna positiva med ett samverkansavtal som tydliggör uppdraget, skapa ett likvärdigt innehåll och kvalitetssäkrar verksamheterna. Parterna ställer sig positiva till innehållet och att svårigheter kring kompetensförsörjning belyses samtidigt som ett samverkansavtal främjar långsiktig samsyn och stabilitet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.

Båda parterna har också inkommit med mer specifika synpunkter inom områdena nedan:

- Avsnitt kring sekretess
- Definition kring familjecentralsliknande verksamhet
- Svårigheter med kompetensförsörjning generellt
- Antal möten för den lokala styrgruppen
- Kostnad för samordnare
- Avtalstid för lokalt kontra läns gemensamt avtal
- Utvecklingsområden

De specifika synpunkterna har föranlett förtydliganden samt omformulering av text samt justering av detaljnivån i dokumentet, dock inga förändringar i sak.

Eventuella frågor besvaras av nedanstående.

Västra Götalandsregionen:

Ulrika Söderlund, Västra Götalandsregionen

ulrika.soderlund@vgregion.se

Tfn; 072-542 42 39

Kommunerna:

Catharina Sundström, VästKom

catharina.sundstrom@vastkom.se

Tfn; 073- 322 13 48

Mötesanteckning SRO

Politiskt samrådsorgan mellan VästKom och Västra Götalandsregionen

Datum: 3 maj 2023

Tid: 10.00-12.00

Mötesform: På plats i Centralhuset konferens, Göteborgs Centralstation och digitalt via länk.

Inbjudna: Catharina Sundström, Västkom, Peter Amundin, VGR, Malin Swärd Davidsson, Västkom, Hanna Svanström, VGR (förhinder), Ulrika Söderlund, VGR.

Kallade: Se lista.

För Västra Götalands fyra kommunalförbund (VGK)

Kommunpolitiker

Miguel Odhner (S), Göteborgsregionen

Marina Johansson (S), Göteborgsregionen, **vice ordförande**

Theres Sahlström (M), Skaraborg

Ulf Olsson (S), Boråsregionen

Peter Eriksson (M), Fyrbodalsregionen

Adam Johansson (M) Skaraborg

Bengt Hilmersson (C), Boråsregionen

Dan Nyberg (S), Fyrbodalsregionen

Tjänstepersoner

Erik Lindskog, direktör Västkom

Anneli Assmundson Bjerde, beredning Västkom

Gitte Caous, förbundsledare Göteborgsregionen

Lena Holmlund, extra representant för Göteborgsregionen

Anna Lärk Ståhlberg, förbundsledare Fyrbodalsregionen

Magnus Haggren, förbundsledare Boråsregionen

Kristofer Svensson, förbundsledare Skaraborg

För Västra Götalandsregionen (VGR)

Regionpolitiker

Helén Eliasson (S), ordförande Regionstyrelsen, **ordförande**

Lars Holmin (M), vice ordförande Regionstyrelsen

Janette Olsson (S), ordförande strategiska Hälso- och sjukvårdsnämnden (SSN)

Carina Örgård (V), förste vice ordförande SSN

Monika Beiring (M), andre vice ordförande SSN

Tjänstepersoner

Karin Looström Muth, hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör

Åsa Jackson, beredning

Ann-Katrin Schutz, beredning

Administration

Johanna Karlsson Deucher, **sekreterare**

Kommunikation

Kommunikatörstjänsten är vakant

Dagordning

1. Mötets öppnande
 - a) närvaro/upprop
 - b) övriga frågor

- a) Förhinder: Theres Sahlström, Ulf Olsson, Adam Johansson, Lars Holmin, Janette Olsson, Monika Beiring, Karin Looström Muth. Kristofer Svensson förhinder efter klockan 11.00.

- b) Inga övriga frågor.

2. Godkännande av dagens agenda

Dagens agenda godkändes.

3. Föregående mötesanteckning

Inga synpunkter på föregående mötesanteckning som var ett per capsulam-beslut via enkätutskick.

[2023-02-23 Mötesanteckning per capsulam Politiskt samrådsorgan SRO.pdf \(vgregion.se\)](#)

4. Information om politiskt samrådsorgan SRO – Vad är och vad gör SRO?

Information (10 minuter)

Föredragande: Helén Eliasson, ordförande, VGR och Marina Johansson, vice ordförande, Västkom.

Ställningstagande: SRO noterar informationen.

Det politiska samrådsorganet SRO har under många år varit en mötesplats på länsnivå för Västra Götalandsregionen och länets kommuner i välfärdsfrågor, främst hälso- och sjukvård och angränsande socialtjänst. Huvuduppdraget för SRO är målinriktad politik i syfte att utveckla och fördjupa samverkan om de verksamheter med offentligt uppdrag som huvudmännen ansvarar för. Den enskilde ska få en god och säker vård, stöd och omsorg med effektiva samordnade insatser.

VGR har företrätts av regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsstyrelsens presidier och kommunerna av respektive ordförande i de fyra kommunalförbunden. Samrådsorganet har inget mandat att fatta länsövergripande beslut utan rekommenderar huvudmännen att fatta beslut i frågor som rör samtliga 49 kommuner och Västra Götalandsregionen. SRO sammanträder 4–5 gånger per år.

Du kan läsa mer om SRO på vårdsamverkans hemsida >> [Politiskt samrådsorgan, SRO - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](#)

Beslutad struktur och organisation från år 2019

För att utveckla den politiska dialogen mellan Västra Götalandsregionen och länets kommuner genomfördes under år 2019 en utökning av SRO. Samrådsorganet kompletterades med en förtroendevald per kommunalförbund som inom respektive kommunalförbundsområde (alternativt inom respektive kommunalförbund) har uppdrag inom välfärds- och omsorgsområdet. Detta för att få en tydligare roll i beredning av gemensamma hälso- och sjukvårdsfrågor inför beslut av respektive sjukvårdshuvudman men även i beredningen av ärenden som får konsekvenser för den andra huvudmannen.

Vid politiska samrådsmöten ska kommunallagens bestämmelser om nämnder användas där det är möjligt. Mötesanteckningar ska föras och beslut benämns ställningstaganden. Mötesanteckningarna ska godkännas av ordförande och publiceras på hemsidan.

Vad arbetar SRO med i dag?

Utvecklingen av god och nära vård i Västra Götaland är ett gemensamt arbete för kommunerna och Västra Götalandsregionen. Det politiska samrådsorganets uppgift är att verka för samsyn i länsövergripande frågor om strategier för att möta dessa utmaningar. Hälso- och sjukvårdsavtalet är en viktig grund för parternas gemensamma arbete. Exempel på aktuella ärenden under året är samverkansavtal för familjecentraler och ungdomsmottagningar samt arbetet med nära vård och utvecklingsarbetet inom Färdplan Nära vård.

5. Sammanställning av ställningstaganden under året 2022 och vägen framåt 2023
Information (10 minuter)
Föredragande: Anneli Assmundson Bjerde, Västkom och Åsa Jackson, VGR.

Ställningstagande: SRO noterar informationen.

De ställningstaganden och rekommendationer som SRO gjorde under förra året rör gemensamma utvecklingsområden inom nära vård där båda huvudmännen behöver vara överens om en gemensam struktur och hantering av de styrdokument som finns i samverkan.

Här kan du läsa alla mötesanteckningarna från SRO >> [Alla mötesanteckningar SRO - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](#)

Ett axplock från år 2022

- Under året presenterades lägesrapporter om covid-19 och kriget i Ukraina.
- SRO tog ställning till gemensamma samverkansavtal, exempelvis [digitala hjälpmedel](#).
- Det togs fram ett förslag till förlängning av överenskommelse om [samverkan vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård](#).
- Det var ett stort fokus på [hälso-och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser](#) och [Färdplan nära vård](#).

Vad är på gång år 2023?

Länsgemensam utvecklingsplan

Västra Götalandsregionen och kommunerna arbetar vidare enligt Färdplan – strategi för god och nära vård som beskriver hur vi organiserar det länsgemensamma utvecklingsarbetet inom omfattning och ansvar, struktur, berednings- och beslutsprocess. Vi behöver utveckla

ett samarbete som upplevs gränslöst för den enskilde för att säkerställa en god vård och ett gott liv.

Länsgemensamma utvecklingsbehov

Tre övergripande perspektiv:

- [Gemensamt ansvar – ledning och styrning](#)
Huvudmän och vårdgivare behöver utveckla ett samarbete som upplevs gränslöst för den enskilde, för att säkerställa ett gott stöd och en god vård och omsorg.
- [Förändra och utveckla arbetssätt i samverkan](#)
En omställning till god och nära vård innebär ett förändrat förhållningssätt där det sker en förflyttning i såväl förhållningssätt som i sättet att arbeta.
- [Stärka grundläggande förutsättningar i samverkan](#)
För att utveckla en god och nära vård i samverkan finns det grundläggande förutsättningar som behöver stärkas för att kunna genomföra de förändringar som krävs. Exempel på grundläggande förutsättningar är kunskapsstyrning och kompetensutveckling samt digitala hjälpmedel och välfärdsteknik.

Det länsgemensamma utvecklingsarbetet med identifierade och omhändertagna utvecklingsbehov samt prioriteringar av behoven kommer att presenteras på hemsidan för Vårdsamverkan Västra Götaland >> [Länsgemensamt utvecklingsarbete - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](#)

6. Återrapportering från kommunerna om ett utökat politiskt samrådsorgan inom sammanhållen hälso- och sjukvård (SRO)
Information (10 minuter)
Föredragande: Erik Lindskog, Västkom.

På mötet i november 2022 presenterades den nya politiska organisationen samt den översyn som gjorts av det politiska samrådsorganet SRO i samband med omorganisationen. Dialog påbörjades och de fyra kommunalförbunden och Västkom tog med sig frågan till kommunerna för vidare diskussion.

Ställningstagande: SRO noterar informationen.

Det har förts dialoger på delregional nivå och samtal pågår fortfarande. Det finns inte någon konkret tidsplan när frågan är utredd men troligen till hösten 2023. Det har varit ett byte av förtroendevalda och Västkom är också under förändring vilket gör att frågan tar längre tid att besvara.

Medskick

- Västra Götalandsregionen och Västkom behöver ha en nära dialog tills formen har satt sig så att arbetet inte tappar fart.
- Det är viktigt att prata om hur alla ska arbeta tillsammans i en god och nära vård för patienten. I detta är primärvården en stor nyckel där krav- och kvalitetsboken kan behöva ses över. Hur ska vi arbeta för att få en sömlös vård?
- Det är önskvärt att visa beredningsvägarna inom samverkan för ett bättre samarbete.

7. Omvärldsbevakning om tillgången till hjälpmedel nationellt i jämförelse med Västra Götaland.

Information (20 minuter)

Föredragande: Anneli Assmundson Bjerde, Västkom och Peter Amundin, VGR.

Ställningstagande: SRO noterar informationen.

Socialstyrelsen har uppdrag att långsiktigt följa upp hjälpmedelsområdet

Två nationella datainsamlingar har hittills presenterats (år 2020 och 2021) med uppgifter om:

- Förskrivna hjälpmedel under ett kalenderår och tvärsnittsdata (en gång per år).
- Hjälpmedelsavgifter för den enskilde (vartannat år).

Statistiken är uppdelad på kön och åldersgrupper samt efter region och kommun. Statistiken visar att tillgång och kostnader för patienter skiljer sig åt mellan olika regioner och kommuner vilket försvårar jämförelser.

Långvarigt samarbete och regionövergripande lösningar med individen i centrum

Vi vill skapa ett långsiktigt och framgångsrikt arbete för att ena Västra Götalandsregionens (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (VGK) intressen kring ett gemensamt regelverk, sortiment och lösningar för distribution med mera. Ett syfte med samarbetet är att förverkliga innebörden i Hälso- och sjukvårdsavtalet, där parterna verkar tillsammans för att på bästa sätt ta ett gemensamt ansvar med individens perspektiv i centrum. Över tid har produktområde efter produktområde reglerats vilket inneburit att VGR och VGK skapat regionövergripande lösningar för regelverk, försörjning och distribution. Ett arbete som fortgår. Vi vill arbeta tillsammans för att få effekten att det ska vara enkelt och tryggt att vara patient/brukare och att det ska vara patientsäkert och hälsoekonomiskt och nyttja våra resurser på ett bra sätt.

Vilka faktorer påverkar utvecklingen?

- Den demografiska utvecklingen
- Omställningen till Nära vård
- Ny teknik och digitalisering
- Vad som händer i världen (pandemi, krig, inflation)
- Det nya regelverket, förordning om medicintekniska produkter - MDR
- De senaste upphandlingarna inom Lagen om offentlig upphandling (LOU) visar att kostnaden kommer att öka
- Översyn av betalningsstyrning av hjälpmedel inom Västra Götalandsregionen.

Under utvecklingsfasen har digitala hjälpmedel drivits som ett projekt och det är delvis fortfarande ett projekt men under år 2023 lyfts det in i ordinarie ledningsstruktur. Tidigare var det tre olika ledningsråd som satt med samma frågor. Dessa tre slogs ihop till ett gemensamt ledningsråd år 2019. Arbetet fungerar väl trots att det är ett stort område med många olika produktområden och frågor.

Vem som får hjälpmedel och vad man får finns reglerat i handböckerna. Det finns en gedigen process om hur man ska förskriva hjälpmedel och det finns ett bra hållbarhetstänk om rekonditionering av produkter. Det är svårt att göra jämförelser på övergripande nivå, man behöver gå längre ner i kedjan, på produktområde och göra ett urval för att se skillnader.

Medskick

- Hur ska vi tänka samhällsekonomiskt i framtiden för att kunna bevara självständigheten för våra omsorgstagare så länge som möjligt?
- En stor och viktigt fråga. Betyggande att vi har ett bra samarbete så att vi kan bevara hälsa och självständighet långt upp i åldrarna.
- Vårdens förflyttningar sker ständigt. Kommunernas invånare blir friskare och därför är det en ständig förflyttning av gränser. Det leder till ökade kostnader för både region och kommun.

- Beslutsstöd och kriterier för förskrivning i jämförelse med andra regioner mellan olika produktområden.

8. Slutrapport: Läns gemensam uppföljning och analys av god och nära vård
Information och ställningstagande (20 minuter, bilaga)

Föredragande: Malin Swärd Davidsson, VästKom (Hanna Svanberg, VGR hade förhinder)

Länk >> [Slutrapport: Läns gemensam uppföljning av god och nära vård \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

Ställningstagande: *Det politiska samrådsorganet SRO noterar informationen och ställer sig bakom förslagen om fortsatt arbete som presenteras i rapporten "Läns gemensam uppföljning av god och nära vård".*

Syftet med rapporten: att beskriva uppföljningsindikatorer av betydelse för en god och nära vård

Syftet med rapporten är att beskriva uppföljningsindikatorer av betydelse för förflyttningen till en nära vård och följsamhet till läns gemensamma styrdokument. De förslag på indikatorer som presenteras bygger på både nationella indikatorer och indikatorer som redan idag följs i Västra Götaland. Rapporten begränsas till att omfatta indikatorer och centrala mått av betydelse för samverkan.

Arbetsgruppen fick förändrade förutsättningar genom att det nya förslaget på hälso- och sjukvårdsavtal inte godkändes av alla parter. Gruppen fick då anpassa sig till det sedan tidigare gällande hälso- och sjukvårdsavtalet med lagreglerade överenskommelser, vilket påverkat omfattningen av det som presenteras i rapporten.

Med stöd av identifierade förflyttningar i Färdplan – läns gemensam strategi för god och nära vård har indikatorer av betydelse identifierats.

Det handlar om

- att göra en förflyttning från slutna vård till öppen vård
- fler hälsofrämjande och förebyggande insatser
- ökad kontinuitet och samordning, tillit och samverkan
- mer personcentrerad vård och omsorg
- mer tillgänglig vård, till exempel genom digitalisering.

En kartläggning visar att det saknas indikatorer kopplade till patientnyttan

Arbetsgruppen konstaterade att det finns få indikatorer som belyser förflyttningen till en nära vård. Det finns behov av att utveckla nya indikatorer och datakällor då dagens uppföljningar saknar koppling till patientnyttan och inte ger stöd för att följa omställningen till den nära vården. Det finns många kvantitetsindikatorer, få kvalitetsindikatorer och inga indikatorer kopplade till kostnader.

Vilka är våra framgångsfaktorer i arbetet med uppföljningen av god och nära vård?

- Följa och arbeta med resultatet över tid.
- Utveckla nya indikatorer.
- Se över organisation och resurser.
- Bevaka och gå i takt med det nationella arbetet.
- Visualisera och tillgängliggöra den läns-gemensamma uppföljningen på www.vardsamverkan.se

Förslag på fortsatt arbete

En första resultatrapport tas fram våren 2023 och hanteras enligt föreslagen modell för uppföljning. I samband med redovisning genomförs även en utvärdering av modellen.

Till det läns-gemensamma utvecklingsarbetet lyfts att

- fortsätta arbetet kring samordnad individuell plan och avvikelser i samverkan.
- genomföra "patientresor" för att få en kvalitativ uppföljning.
- inkludera översyn av indikatorer vid revidering och framtagande av nya styrdokument.
- revidera den läns-gemensamma riktlinjen för gemensamma styrdokument som kompletteras med styrning kring uppföljning.

Medskick

- Arbetet med läns-gemensam uppföljning och analys av god och nära vård behöver återkomma på kommande möte med längre tid för diskussion kring aktuella indikatorer.
- Det behövs en gemensam genomförandeplan av den nära vården så att parterna inte arbetar dubbelt.

9. Information om Kvinnofrid – nytt upplägg

Information (10 minuter)

Föredragande: Catharina Sundström, Västkom.

Ställningstagande: SRO noterar informationen.

År 2021–2023 genomför Sveriges kommuner och regioner (SKR) en särskild kvinnofridssatsning för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Satsningen finansieras delvis med statliga medel och dialog är inledd med regeringen om en eventuell fortsättning.

Syftet med kvinnofridssatsningen är att stödja kommuner och regioner att bättre

- förebygga och tidigt upptäcka våld
- stödja våldsutsatta och deras barn
- verka för att våldsutövare ändrar beteende.

På länsnivå har upplägget varit en halvtidstjänst för arbetet med kvinnofridsfrågor med pengar från SKR. Det har varit svårt att få snurr på upplägget från tidigare år och 2023 kommer det bli en förändring där arbetet kommer ske på delregional nivå i stället för på länsnivå. Under år 2023 kommer 1 750 000 kronor i statsbidrag att delas ut till de fyra regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) vi har i Västra Götaland.

10. Samverkansavtal Familjecentral och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland
Ställningstagande (10 minuter, bilaga)
Föredragande: *Ulrika Söderlund, VGR och Catharina Sundström, Västkom.*

Ställningstagande

- *Det politiska samrådsorganet SRO ställer sig bakom förslaget på Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland och rekommenderar parterna att fatta beslut i enlighet med förslaget.*

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland har förslag på ett samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland tagits fram.

Under hösten 2022 har förslaget till samverkansavtal varit hos parterna på remiss. Generellt var inkomna synpunkterna positiva på ett samverkansavtal som tydliggör uppdraget, skapar ett likvärdigt innehåll och kvalitetssäkrar verksamheterna. Ett samverkansavtal främjar långsiktig samsyn och stabilitet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Samverkansavtalet bör antas av huvudmännen under hösten 2023 för att kunna träda i kraft från 2024-01-01.

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2023-06-22

VästKom Styrelse Extrainsatt

Plats och tid: Via Teams
2023-06-22
Kl. 08:30 – 09:30

Beslutande

Miguel Odhner, Kungälv
Peter Eriksson, Trollhättan
Ulf Olsson, Borås
Theres Sahlström, Skövde

Axel Josefson, Göteborg
Marith Hesse, Partille
Liselotte Fröjd, Tanum
Benny Augustsson, Vänersborg
Ulf Dahlberg, Mark
Adam Johansson, Falköping
Bengt Hilmersson, Vårgårda
Daniel Andersson, Essunga
Jan Hanna, Tibro

Övriga

Gitte Caous, Göteborgsregionen
Magnus Haggren, Boråsregionen
Anna Lärk Ståhlberg, Fyrbodan
Kristofer Svensson, Skaraborg

Erik Lindskog, VästKom
Johanna Hansson, VästKom

Frånvarande

Jonas Attenius, Göteborg
Dan Nyberg, Vänersborg
Annette Carlson, Borås

Utses att justera

Underskrifter:

Sekreterare

[Johanna Hansson \(Jun 22, 2023 14:09 GMT+2\)](#)

Johanna Hansson

Ordförande

[Miguel Odhner \(Jun 22, 2023 13:39 GMT+2\)](#)

Miguel Odhner

Justerande

[Ulf Olsson \(Jun 22, 2023 13:40 GMT+2\)](#)

Ulf Olsson

§ 40 Mötets öppnande

Mötet öppnades av Miguel Odhner och alla hälsades välkomna. Till justeringsperson valdes Ulf Olsson.

§ 41 Konsekvensutredning

Föredragande Bo Andersson, Göteborgsregionen
Se bifogat material 2.1 Protokoll Styrelse 230405
2.2 VästKoms framtida inriktning
2.3 Presentation

Bo Andersson levererade rapporten och den analys av konsekvenser som styrelsens beslut medför för VästKoms framtid.

Beslut:

Styrelsen beslutar att följa rekommenderat beslut enligt 2.2 och väljer att gå vidare med förslag A.

§ 42 Arbetsmiljöutredning 2023

Föredragande Erik Lindskog
Se bifogat material 3.1 Tjänsteutlåtande Arbetsmiljöutredning
3.2 Arbetsmiljöutredning Rapport

Genomgång av den rapport som Falck presenterat från den genomförda Arbetsmiljöutredningen under våren 2023.

Beslut:

Styrelsen noterar informationen och ger VästKoms direktör i uppdrag att återkomma till styrelsen med redogörelse för genomförda och kommande åtgärder med anledning av rapporten. Arbetet ska samordnas med den pågående översynen av VästKoms verksamhet.

§ 43 Samverkansavtal familjecentral / familjecentralsliknande verksamhet

Föredragande Erik Lindskog
Se bifogat material 4.1 Tjänsteutlåtande Familjecentralsavtalet
4.2 Samverkansavtal familjecentraler
4.3 Mötesanteckning Politiskt samrådsorgan SRO 230503
4.4 Missiv Ställningstagande Samverkansavtal FC_FCliknande verksamhet i VG

Beslut:

VästKoms styrelse ställer sig bakom förslaget på samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland och rekommenderar kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att anta avtalet.

§ 44 Förändring av riktlinjer gällande dubbelförskrivning i Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel

*Föredragande
Se bifogat material*

*Erik Lindskog
5.1 Mötesanteckning Ledningsrådet för hjälpmedel 230308
5.2 Underlag för beslut om förändring av riktlinjer avseende dubbelförskrivning
5.3 Tjänsteutlåtande Förändring i riktlinjer*

Beslut:

VästKoms styrelse ställer sig bakom om föreslagen förändring av riktlinjerna i Handboken för förskrivning av personliga hjälpmedel under rubriken Dubbelförskrivning och under rubriken Utgångspunkt för förskrivning enligt förslag.

§ 45 Konferens Start Up Millennium 21 september 2023

*Föredragande
Se bifogat material*

*Erik Lindskog
6.1 Tjänsteutlåtande Nystartsmöte Boråsregionen*

Beslut:

VästKoms styrelse ställer sig bakom att godkänna kostnader för upp till 200 000 kr för att genomföra en nystartskonferens för kommunerna genom Program Millennium, Option 1.

§ 46 Anmälan om Beslut VästKom gällande införande av produktanvisning Digital tillsyn

*Föredragande
Se bifogat material*

*Erik Lindskog
7.1 Beslut VästKom gällande införande av produktanvisning Digital tillsyn*

Beslut:

Styrelsen noterar informationen

§ 47 Anmälan om Beslut VästKom gällande införande av produktanvisning Mobila trygghetslarm

*Föredragande
Se bifogat material*

*Erik Lindskog
8.1 Beslut VästKom gällande införande av produktanvisning Mobila trygghetslarm*

Beslut:

Styrelsen noterar informationen

§ 48 Övriga frågor

Kommunikation kring taget beslut §41, hur delar vi informationen med medarbetarna?

Beslut:

Information från Erik Lindskog och HR-stöd till personalen 22/6 2023 med vald riktning med hjälp av dagens presentation.

Protokoll Styrelse VästKom 230622 Extrainsatt

Final Audit Report

2023-06-22

Created:	2023-06-22
By:	Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAtilU118nrfLLuTBYqx7zOyo9CH-nV7dU

"Protokoll Styrelse VästKom 230622 Extrainsatt" History

- Document created by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
2023-06-22 - 8:36:50 AM GMT- IP address: 194.103.50.67
- Document emailed to miguel.odhner@kungalv.se for signature
2023-06-22 - 8:37:41 AM GMT
- Email viewed by miguel.odhner@kungalv.se
2023-06-22 - 11:38:51 AM GMT- IP address: 104.47.1.254
- Signer miguel.odhner@kungalv.se entered name at signing as Miguel Odhner
2023-06-22 - 11:39:14 AM GMT- IP address: 217.213.31.207
- Document e-signed by Miguel Odhner (miguel.odhner@kungalv.se)
Signature Date: 2023-06-22 - 11:39:16 AM GMT - Time Source: server- IP address: 217.213.31.207
- Document emailed to ulf.olsson@boras.se for signature
2023-06-22 - 11:39:17 AM GMT
- Email viewed by ulf.olsson@boras.se
2023-06-22 - 11:40:07 AM GMT- IP address: 104.28.31.63
- Signer ulf.olsson@boras.se entered name at signing as Ulf Olsson
2023-06-22 - 11:40:56 AM GMT- IP address: 94.234.96.189
- Document e-signed by Ulf Olsson (ulf.olsson@boras.se)
Signature Date: 2023-06-22 - 11:40:58 AM GMT - Time Source: server- IP address: 94.234.96.189
- Document emailed to Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se) for signature
2023-06-22 - 11:40:59 AM GMT
- Email viewed by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
2023-06-22 - 12:08:41 PM GMT- IP address: 217.212.196.26

 Document e-signed by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)

Signature Date: 2023-06-22 - 12:09:03 PM GMT - Time Source: server- IP address: 217.212.196.26

 Agreement completed.

2023-06-22 - 12:09:03 PM GMT

SAMVERKANSAVTAL

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Gäller för: Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Giltig från: 2024-03-01

→ Avtal

Överenskommelse

Riktlinje

Rutin

Innehåll

1. Inledning	3
2. Syfte och mål.....	4
3. Avtalsparter.....	4
4. Avtalstid och uppföljning	4
5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument	5
6. Målgrupp.....	6
7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag.....	6
8. Definitioner	7
8.1. Familjecentrerat arbetssätt	7
8.2. Familjecentral	8
8.3. Familjecentralsliknande verksamhet	8
8.4. Samlokalisering	9
9. Samverkan.....	9
10. Samverkande parter	10
10.1. Socialtjänst.....	10
10.2. Öppen förskola.....	11
10.3. Barnmorskemottagning	12
10.4. Barnhälsovård	13
11. Organisation, ledning och styrning	13
11.1. Styrgrupp.....	13
11.2. Samordnare.....	14
12. Lokal uppföljning.....	16
13. Sekretess	16
14. Ekonomi	17
14.1. Gemensamma kostnader.....	17
14.2. Finansiering av respektive basverksamhet	17
15. Lokala samverkansavtal	18
Referenser	20
Bilagor	20
Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal	21
Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal.....	28
Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande	32
Bilaga 4. Utvecklingsområden.....	34

1. Inledning

Att stödja föräldrar i föräldraskapet är en av de viktigaste insatserna samhället kan göra för att främja barns hälsa och utveckling. Trygga och välinformerade föräldrar är en viktig förutsättning för en positiv utveckling för barnet och minskar risken för en rad olika hälsoproblem och riskbeteenden.¹

Kommuner och regioner har ett ansvar i att stödja föräldrarna i föräldraskapet² och där utgör familjecentralerna och de familjecentralsliknande verksamheterna en viktig arena.

Under 2020 lyfte Västra Götalandsregionen fram behovet av att tydliggöra uppdrag och förväntningar på familjecentralerna i Västra Götaland. Genom att skapa ett läns gemensamt inriktningsdokument för Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland ville man kvalitetssäkra en lägsta nivå för familjecentralerna i länet.

Den 10 maj 2021 fastställde Vårdsamverkan Västra Götaland en uppdragshandling som gav Västra Götalandsregionen och VästKom i uppdrag att ta fram ett inriktningsdokument för familjecentralerna i Västra Götaland. Vårdsamverkan Västra Götaland konstaterade att de senaste årens rapporter och utredningar visat på ett behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Detta samverkansavtal är resultatet av det uppdrag som gavs av Vårdsamverkan Västra Götaland. Dokumentet tituleras här samverkansavtal istället för inriktningsdokument med hänvisning till gällande riktlinje för gemensamma styrdokument i Västra Götaland.³

Samverkansavtalet hanterar samverkan mellan ingående verksamheter i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. På nationell nivå har vi i nuläget en stor brist på barnmorskor, vilket slår igenom även i vårt län. Detta påverkar förutsättningarna för samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Hänsyn till rådande situation har tagits i framtagandet av detta samverkansavtal.⁴ Vid

¹ En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

² Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, [Riksdagen](#).

³ Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

⁴ Se bilaga 3.

tecknande av lokala samverkansavtal bör alltid förutsättningar för kompetensförsörjning beaktas för samtliga ingående parter.

2. Syfte och mål

Syftet med ett gemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland är:

- att tydliggöra uppdrag och förväntningar
- att skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- att kvalitetssäkra verksamheterna
- att säkra samverkan mellan huvudmännen

Målet är att genom familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter bidra till att utjämna skillnader i hälsa och livsvillkor hos befolkningen.

3. Avtalsparter

Detta samverkansavtal gäller samtliga 49 kommuner i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas av detta samverkansavtal.

4. Avtalstid och uppföljning

Samverkansavtalet gäller under perioden 2024-03-01 – 2025-12-31. Om avtalet inte sagts upp skriftligen 12 månader innan avtalets utgång förlängs det automatiskt med 2 år. Uppföljning kommer ske under avtalsperioden.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO.

Båda huvudmännen har ett gemensamt ansvar för den länsgemensamma uppföljningen av samverkansavtalet. Uppföljning ska ske gentemot Vårdsamverkan Västra Götaland.

5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument

Vid framtagande av detta samverkansavtal har följande styrande och stödjande dokument samt lagstiftning tagits i beaktande:

- Hälso- och sjukvårdslagen⁵
- Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.⁶
- Socialtjänstlagen⁷
- Skollagen⁸
- Slutrapport regional översyn av familjecentraler⁹
- Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg¹⁰
- Nationell vägledning Familjecentral¹¹
- Börja med barnen - En sammanhållen god och nära vård för barn och unga¹²

En viktig utgångspunkt för arbetet med framtagandet av samverkansavtalet har också varit proportionell universalism. Det vill säga att insatser till föräldrar bör vara universella och riktade till alla, men samtidigt vara proportionella till de behov som finns i utsatta grupper.¹³

Proportionell universalism.¹⁴

⁵ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

⁶ Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

⁷ Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

⁸ Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

⁹ Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

¹⁰ Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

¹¹ Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹² Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

¹³ Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

¹⁴ Kunskapscentrum för jämlik vård, Västra Götalandsregionen.

I samverkansavtalet används genomgående begreppet *föräldrar* och inte *vårdnadshavare*. Ett barn kan ha annan vårdnadshavare än en förälder, men eftersom begreppet föräldrar används generellt i nationella definitioner, utredningar och underlag, där detta avtal utgår från ett flertal av dem, används begreppet föräldrar även i detta avtal. Vårdnadshavare kan likställas med föräldrar i detta dokument.

6. Målgrupp

Målgruppen för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter är blivande föräldrar, barn från noll år till dess att barnet uppnått skolålder och övergått till elevhälsan, barnets föräldrar samt andra viktiga vuxna runt barnet.

7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag

En familjecentral och en familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag är att arbeta för att främja trygga uppväxtvillkor för barn genom att sprida kunskap till och stödja blivande föräldrar och föräldrar. Verksamheten är en ingång att nå alla föräldrar och samtidigt erbjuda kompletterande stödinsatser för föräldrar som är i behov av det.¹⁵

Familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten är en arena där kommun och region genomför gemensamma tidiga insatser¹⁶ och en verksamhet med goda förutsättningar för olika professioner att samarbeta för barnets bästa.¹⁷

Syftet med familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten som samverkansarena och mötesplats är att genom föräldrarna minska:

¹⁵ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁶ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁷ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

- Fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn
- Ojämlighet i hälsa bland barn
- Risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid¹⁸

Utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, familjens livssituation och genom samarbete, samordning och samverkan, ska familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten:

- Erbjuda lättillgängligt stöd
- Vara ett kunskaps- och informationscentrum
- Stärka arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter
- Skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga
- Främja en gynnsam fysisk, psykisk och social utveckling för barn
- Uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling eller där det finns tecken på riskfaktorer i barnets närmiljö
- Stärka samspelet och en god relation mellan barn och föräldrar
- Erbjuda tidiga insatser till blivande föräldrar och familjer med barn
- Stärka barnets och föräldrarnas sociala nätverk
- Stärka ett jämställt föräldraskap
- Stärka barns språkutveckling
- Stärka integrationen¹⁹

8. Definitioner

8.1. Familjecentrerat arbetssätt

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter ska präglas av ett familjecentrerat arbetssätt. Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn tar sin utgångspunkt i hela familjen, eller den blivande familjen, och deras levnadsvillkor. Målet är att förbättra uppväxtvillkoren för barn genom att stärka familjen.

Ett familjecentrerat arbetssätt kännetecknas av:

- Ett hälsofrämjande perspektiv där människors styrkor lyfts fram och tas tillvara

¹⁸ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁹ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

- Barnets bästa sätts i främsta rummet
- Föräldrarna ses som barnets viktigaste resurser
- Det sociala nätverket runt barnet ses som en viktig resurs
- Arbetssättet anpassas utifrån barnets mognadsgrad
- Gränsöverskridande samverkan där verksamheterna sätter barn- och familjeperspektivet främst

Familjecentrerat arbetssätt ska tillämpas av alla ingående verksamheter inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.

8.2.Familjecentral

En familjecentral är en samlokaliserad²⁰ verksamhet som minst består av barnmorskemottagning, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete.

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek, föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Familjecentralens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.

8.3.Familjecentralsliknande verksamhet

En familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet med samverkan mellan minst tre av basverksamheterna. Barnhälsovård och öppen förskola ska ingå i samverkan samt ytterligare minst en av de återstående basverksamheterna. Barnhälsovården ska vara samlokaliserad med minst en av de kommunala verksamheterna (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst).

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek,

²⁰ Se stycke 8.4.

föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Den familjecentralsliknande verksamhetens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.²¹

8.4. Samlokalisering

Samlokalisering innebär att hela den verksamhet som respektive part bedriver som berör familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag ska vara fysiskt förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.²²

För barnhälsovårdens del innebär det hela barnhälsovårdens uppdrag. För barnmorskemottagningen utgörs detta av graviditetsrelaterad vård. För förebyggande socialtjänsts del innebär det uppsökande och servicebaserat arbete, till exempel föräldraskapsstöd. För öppna förskolan utgörs det av hela dess verksamhet.

Samlokalisering skapar mer gynnsamma möjligheter till samverkan, men det är inte en förutsättning för samverkan. Samlokalisering är särskilt fördelaktigt för att nå ut till familjer med stora behov, och har således större fördelar i områden med sämre socioekonomiska förhållanden.²³

9. Samverkan

Samverkan handlar om både samarbete med personlig kontakt i det löpande arbetet och samordning av resurser på huvudmannanivå. Det handlar om att skapa konsensus, förtroende och tillit kring ansvar och roller. Utöver intern samverkan på den egna familjecentralen eller inom

²¹ Utöver familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter kan annan avtalsbunden samverkan tecknas som inte faller inom ramen för ovanstående definitioner. Dessa samverkansformer omfattas inte av detta avtal.

²² Lokalanpassningar kan behöva göras utifrån ingående basverksamheters krav på standard och säkerhet.

²³ *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbets sätt i Göteborg* (2018), [Arthur D Little](#).

den familjecentralsliknande verksamheten sker även extern samverkan med andra verksamheter.

Följande förutsättningar behöver finnas för att få till en bra samverkan:

- Kunskap om varandras kompetenser
- Tydliga roller med arbetsbeskrivningar
- Gemensam värdegrund (familjecentrerat arbetssätt)
- Gemensam verksamhetsplan och uppföljning
- Tydlig styrning och ledning
- Samverkanstid där tid avsätts för regelbundna möten med personalen som arbetar på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten, samt tid för möten med cheferna för de olika verksamheterna²⁴
- Gemensam kompetensutveckling som planeras i styrgruppen och beslutas av chef för respektive verksamhet
- Rutiner för hantering av dokumentation och sekretess

Samverkan mellan de olika yrkesgrupperna är en förutsättning för en välfungerande familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet och ökar förmågan att upptäcka och tillgodose barns och barnfamiljers individuella behov.²⁵

10. Samverkande parter

En familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet utgörs i grunden av samverkan mellan fyra basverksamheter. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

Nedan beskrivs ingående basverksamheters uppdrag, åtagande, roller och kompetens kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.

10.1. Socialtjänst

I socialtjänstlagen anges att socialnämnden i den uppsökande verksamheten ska upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och

²⁴ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

²⁵ *Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga.*

Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

enskilda sin hjälp. När det är lämpligt ska nämnden samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. När det gäller gruppen barn och unga finns särskilda bestämmelser i socialtjänstlagen. Socialnämnden ska bland annat verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden. En familjecentral eller en familjecentralsliknande verksamhet ger socialtjänsten en bred arena att möta blivande föräldrar och föräldrar till små barn i enlighet med socialtjänstlagens uppsökande och servicebaserade arbete. Genom socialtjänstens samlokalisering med andra inom en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finns en flexibel och adekvat struktur för socialtjänstens samverkansansvar och uppsökande service, för att kunna erbjuda stöd utifrån familjens behov.

Tack vare samverkan med barnmorskemottagningen, barnhälsovård och öppen förskola kan föräldrar på ett lättillgängligt sätt få tillgång till socialtjänstens resurser och kompetens redan under graviditeten eller som nybliven förälder.

Socialtjänsten kan bedriva förebyggande arbete på olika nivåer; individ-, grupp- och samhällsnivå. Det kan handla om spännvidden mellan att delta i och leda olika föräldrastödsprogram (individuellt eller i grupp), social rådgivning, samhällsinformation, motivation- och nätverksarbete eller att tidigt upptäcka behov och lotsa vidare till ytterligare stöd. Det kan också handla om samtal kring familjeliv, relationer, anknytning och samspel samt att arbeta för att främja barnfamiljers situation i området.

10.2. Öppen förskola

Öppen förskola regleras av skollagen och lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt skollagen får en kommun anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Den öppna förskolan är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och annan medföljande vuxen. Verksamheten är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Den öppna förskolan ska erbjuda barn en pedagogisk gruppverksamhet samtidigt som den ger föräldrar stöd i föräldrarollen och möjlighet till social gemenskap. Besökarna är inte inskrivna utan avgör själva när eller hur ofta de vill komma. Den öppna förskolan utformas utifrån de behov som finns på orten eller bostadsområdet. Det innebär att innehållet i verksamheten varierar från plats till plats.

Öppna förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap.

Verksamheten ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek.

För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Verksamheten på öppna förskolan utvecklas utefter varje barns behov och tillsammans med besökarna, genom att skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga. Pedagogen har till uppgift att arbeta med både barn, föräldrar och relationen mellan dem samt visa på ett pedagogiskt förhållningssätt. Den öppna förskolan riktar sig till familjer med barn från 0 år till dess barnet börjar skolan.

I en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet tillför öppen förskola pedagogisk kompetens och ett pedagogiskt perspektiv. Genom samverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ökar öppna förskolans möjligheter att tidigt upptäcka och tillgodose behov hos familjerna.

10.3. Barnmorskemottagning

Övergripande basuppdrag för barnmorskemottagningen är hälsovård under graviditet (inklusive föräldrautbildning och förlossningsförberedelse), preventivmedelsrådgivning, förebygga sexuellt överförbara sjukdomar samt organiserade gynekologiska cellprovskontroller enligt gällande vårdprogram.

Barnmorskemottagningen spelar en central roll för kvinnors och familjers hälsa genom rådgivning och insatser inom graviditetsövervakning och sexuell och reproduktiv hälsa. Den del av uppdraget som omfattar hälsovård under graviditet utgör cirka hälften av alla besök på barnmorskemottagningen.

Hälsovård under graviditet har till syfte att främja hälsa och verka förebyggande. Det är ett sätt att arbeta med medicinskt och psykosocialt omhändertagande av målgruppen.

Barnmorskemottagningens kompetens innehas av barnmorskan. Barnmorskemottagningen ska etablera nära samverkan mellan mottagningar, kommuner och vårdenheter inom vårdval med flera för att skapa en väl fungerande vårdkedja för familjer med särskilda behov. Folkhälsoperspektivet genomsyrar allt arbete och målsättningen är att i varje enskilt möte uppmärksamma levnadsvanor, att nå alla och samtidigt identifiera individer med behov av extra stöd och initiera insatser i samverkan med relevanta aktörer.

Barnmorskemottagningen och barnmorskan är en bas för familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens arbete kring familjeplanering, det ofödda barnet och de blivande föräldrarna. Den tvärprofessionella samverkan på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten underlättar barnmorskans uppdrag angående tidig upptäckt, minimerar risken att det ofödda barnet ”faller mellan stolarna” och ökar möjligheten att ge rätt insats i rätt tid.

10.4. Barnhälsovård

Barnhälsovårdens mål är att bidra till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala hälsa för barn. Detta genom att främja barns hälsa och utveckling, förebygga ohälsa hos barn samt tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem med barns hälsa, utveckling och uppväxtmiljö. Detta genomförs bland annat genom att följa barns hälsa, utveckling och livsvillkor enligt barnhälsovårdens nationella program. Barnhälsovårdens arbete leds av barnhälsovårdssjuksköterskan i team tillsammans med läkare och psykolog.

Enligt Socialstyrelsen krävs det samsyn, struktur och styrning för att hälsoarbetet inom barnhälsovården ska vara framgångsrikt. Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter lyfts fram som konkreta exempel på hur barnhälsovårdspersonalens samverkan med olika verksamheter kan organiseras. Den största vinsten med familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters samverkansform är personalens ökade förmåga att upptäcka och möta barnfamiljernas behov av stöd, vilket gör familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till en väl lämpad arena för föräldraskapsstöd.

11. Organisation, ledning och styrning

11.1. Styrgrupp

Organisering av ledning och styrning är avgörande för ett framgångsrikt arbete på en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet. Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska därför ha en styrgrupp²⁶ med uppdrag att styra och leda de olika verksamheternas

²⁶ Styrgruppen kan vara samma för fler än en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet.

gemensamma åtaganden. Styrgruppen ska utgöras av de närmaste cheferna till varje profession. Till exempel:

- Verksamhetschef eller biträdande verksamhetschef för barnhälsovård
- Enhetschef för barnmorskemottagning
- Enhetschef/rektorer för öppen förskola/förskola
- Enhetschef för förebyggande socialtjänst

Andra nyckelfunktioner kan också ingå i styrgruppen. Det är viktigt att cheferna i styrgruppen är väl insatta i det dagliga arbetet och i utvecklingen av den enskilda familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten.

Styrgruppen eller chefer över styrgruppen ansvarar för att samverkansavtal skrivs och att alla parter undertecknar detta. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Styrgruppen ska leda och följa familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna.

För att samverkan ska fungera tillfredsställande ska alla verksamheterna i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att verksamhetsplanen upprättas.

Styrgruppen behöver mötas regelbundet tillsammans med samordnaren för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten. Mötesfrekvens regleras i det lokala avtalet.

11.2. Samordnare

Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska ha en samordnare²⁷ som håller ihop verksamheten och är länken mellan arbetslaget och styrgruppen i båda riktningar. Samordnarrollen är inte

²⁷ Utöver samordnare kan även koordinatörer finnas i vissa kommuner.

Koordinatoruppdraget är vanligtvis bredare än samordnarrollen och kan till exempel omfatta ett helhetsansvar i ett geografiskt område kring utveckling av strukturer för samverkan och utveckling av familjecentrerat arbetssätt. Koordinatören kan i vissa fall även inneha rollen som samordnare.

knuten till en viss profession. Samordnaren utses av styrgruppen som också beslutar om samordnarens uppdrag och tjänstgöringsgrad.²⁸

Samordnarens uppdrag kan innehålla följande:

- Verka för att det gemensamma, vardagliga arbetet på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten fungerar
- Föra dialog med styrgruppen
- Främja samverkan och verksamhetens utveckling tillsammans med övriga i arbetsgruppen
- Stödja arbetet mot verksamhetens mål

Detta kan till exempel innebära att:

- Planera och leda samverkansmöten och verksamhetsmöten för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Delta på styrgruppsmöten
- Representera familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten utåt
- Ansvara för hemsida, informationsmaterial och sociala medier
- Ansvara för utifrån kommande studiebesök
- Ansvara och driva planering för gemensam fortbildning inom arbetslaget
- Sammanställa årlig verksamhetsberättelse
- Initiera utvecklingsarbeten på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Vara ansvarig för introduktion av nyanställd personal på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Organisera och fördela gemensamma arbetsuppgifter
- Ansvara för informationsflödet till samtliga medarbetare
- Bevaka och samordna gemensamma utbildningsfrågor
- Förfoga över familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens gemensamma budget om sådan finns
- Upprätta årlig, gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering på uppdrag av styrgruppen

²⁸ Om funktionen samordnare utses och hanteras på annat sätt avseende uppdrag och tjänstgöringsgrad ska det regleras i det lokala samverkansavtalet.

12. Lokal uppföljning

Uppföljning av familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ske lokalt. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.²⁹

13. Sekretess

De verksamheter som samverkar inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten omfattas av olika sekretessbestämmelser. Grunden för de olika personalgruppernas tystnadsplikt är dock densamma. Allt utbyte av information ska ske enligt gällande lagstiftning och regleras i offentlighets- och sekretesslagen.³⁰

Uppgifter om en enskild får lämnas till en annan verksamhet inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten om den enskilde har lämnat sitt samtycke till överlämning av informationen. Detta eftersom ett samtycke kan häva sekretessen om den enskildes hälsotillstånd eller personliga förhållanden som annars gäller i de olika verksamheterna enligt offentlighet- och sekretesslagen.

Uppgifter om den enskilde kan även lämnas till en annan verksamhet (myndighet) om det aktualiseras en sekretessbrytande regel i det enskilda ärendet. Vissa sekretessbrytande regler kan aktualiseras om det finns anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt annan lag eller författning, exempelvis till socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa eller riskerar att fara illa. Det finns även sekretessbrytande regler som möjliggör överlämning av information till polis om uppgifterna är nödvändiga för att utreda brott.

²⁹ På sikt föreslås att en länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring tas fram. Se bilaga 4, Utvecklingsområden.

³⁰ Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

14. Ekonomi

14.1. Gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader utgörs av kostnader kopplade till gemensamma lokaler, samordnartjänsten samt kostnader kopplade till gemensamma insatser enligt verksamhetsplan.

Gemensamma lokaler definieras utifrån uppdrag och utgår från en miniminivå bestående av en toalett för personal, en toalett för besökare samt ett konferensrum och ett personalrum.

Till kostnader som är kopplade till gemensamma lokaler ingår bland annat hyra för gemensamma ytor, lokalvård, gemensamma möbler, lås och inbrottslarm, brandskyddsutrustning, utrymnings- och överfallslarm, IT, skrivare och liknande.

Alla basverksamheter som ingår i samverkan kring en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ska dela lika på kostnaden för samordnaren. Det inkluderar samtliga kostnader kopplade till tjänsten, till exempel lön, kompetensutveckling och datautrustning. Den verksamhet där samordnaren anställs ersätts av övriga ingående verksamheter med respektive del av kostnaden.³¹

Gemensam finansiering av samordnaren gäller från och med att detta avtal träder i kraft både vid befintliga familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter samt vid etablering av nya.

Övriga gemensamma kostnader ska från och med att detta avtal träder i kraft delas lika mellan ingående basverksamheter vid etablering av nya familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter om inte annat överenskommes i det lokala samverkansavtalet.

14.2. Finansiering av respektive basverksamhet

De ingående parternas medverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finansieras på olika sätt.

³¹ Regleras i det lokala samverkansavtalet.

Barnhälsovården får ersättning utifrån egen samlokalisering eller icke samlokalisering i enlighet med Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral.³²

Barnmorskemottagningen får ersättning i enlighet med vårdöverenskommelse mellan regional nämnd och styrelsen för Regionhälsan.

För kommunernas del skapas förutsättningar att ingå i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet vid nyetablering genom avsättande av resurser. Därefter hanteras kommunernas finansiering genom ordinarie budgetprocess.

15. Lokala samverkansavtal

Det lokala samverkansavtalet bör bestå av två olika delar – ett samverkansavtal som hanterar verksamheterna och samverkan dem emellan samt ett nyttjanderättsavtal som hanterar lokaler och hyror.

Se bilaga 1 för mall av ett lokalt samverkansavtal och bilaga 2 för mall av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Mallarna är förslag på hur respektive avtal kan utformas. I avtalen kan den lokala styrgruppen lägga till rubriker och innehåll utifrån behov. I nyttjanderättsavtalet kan även en del av punkterna redan ha reglerats i samverkansavtalet.

Ett lokalt samverkansavtal ska dock innehålla följande punkter:

- Avtalsparter och placering
- Avtalstid
- Avtalets utgångspunkter
- Syfte med avtalet
- Familjecentralens syfte och mål
- Parternas gemensamma ansvar
- Parternas enskilda ansvar
- Styrgrupp
- Samordnare
- Personalgrupp
- Sekretess och informationsöverföring

³² Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

- Finansiering
- Ändring och tillägg i avtalet
- Tvist
- Underskrift

Referenser

Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

Bilagor

Se nedanstående sidor.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal

Lokalt samverkansavtal

(vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

1. Avtalsparter och placering

Namn på ingående barnavårdscentral (BVC), Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131 eller namn på företaget och deras organisationsnummer.

Namn på ingående barnmorskemottagning, Regionhälsan, Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131

Namn på ingående avdelning/enhet inom socialtjänst, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Namn på ingående öppen förskola, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Familjecentralen / den familjecentralsliknande verksamheten xx är lokaliserad på här skrivs besöksadressen till verksamheten.

Utifrån samverkansavtalet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland betecknas verksamheten som en **familjecentral /familjecentralsliknande verksamhet**. Utåt mot befolkningen kallas verksamheten för familjecentralen **xx**. Nedan benämns verksamheten därför som familjecentral.

2. Avtalstid

Avtalet gäller under perioden **xxxx-xx-xx – xxxx-xx-xx** med möjlighet till **x** månaders förlängning. Förlängningen ska vara skriftlig och beslutad av samtliga avtalsparter.

Uppsägning av avtalet för upphörande eller omförhandling ska meddelas övriga parter skriftligen med **sex** månaders varsel.

Rekommendation: Avtalstiden bör vara minst 3 år men inte längre än 5 år. Minst tre år ger verksamheten ro att arbeta och implementera vad som står i avtalet. Om avtalstiden är mer än 5 år finns det en risk att avtalet blir inaktuellt och inte följer förändringar i omvärlden. Om det finns en gemensam lokal bör samverkansavtalet följa hyresavtalet om inte hyresavtalet/-en är längre än 5 år.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

3. Avtalets utgångspunkter

Följande styrdokument ligger till grund för avtalet:

- Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland (dnr xxxx).
- Eventuell avsiktsförklaring mellan **nämnd** och **kommun** (dnr xxxx).
- **Fyll på med övriga eventuella styrdokument.**

4. Syfte med avtalet

Syftet med avtalet är att säkra samverkan, skapa långsiktighet, kontinuitet och kvalitet i familjecentralens verksamhet samt familjecentralens roll i kommunområdets familjecentraliserade arbete. Detta avtal reglerar verksamhetens ledningsstruktur, innehåll, respektive parts ansvarsområde och finansiering av gemensamma resurser utöver lokaler. **Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från ”Mall nyttjanderättsavtal”.**

5. Familjecentralens uppdrag och mål

Familjecentralens övergripande uppdrag och mål

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 7.

Familjecentralens lokala mål och uppföljning

Styrgruppen ska tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten upprätta uppföljningsbara mål. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

6. Parternas gemensamma ansvar

Parterna ska tillsammans skapa en verksamhet som möter de behov som finns hos målgruppen och som motsvarar behovet i det geografiska området. Parterna ansvarar för att upprätta verksamhetsplan och uppföljningsbara mål samt att följa verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna. Parterna har också ansvar för den gemensamma kompetensutvecklingen hos personalgruppen.

Parterna ansvarar även för att avsätta gemensam tid för personalgruppen att ha samverkansmöten. För samverkansmöten, där alla samverkansparter är representerade, avsätts **xx** timmar/månad. På dessa möten behandlas till exempel utvecklingsfrågor och samverkansaktiviteter. Lokalfrågor ska behandlas på tid då de som arbetar i lokalerna deltar.

7. Parternas enskilda ansvar

Varje avtalspart har ansvar för sin egen verksamhet och personal. Varje chef ansvarar för att familjecentralen blir en del av respektive avtalsparts ordinarie verksamhet. Varje avtalspart ansvarar för att respektive personal har:

- Utrymme för samverkan i sin tjänst
- Möjlighet till gemensam utbildning och kompetensutveckling
- Kunskap om familjecentrerat arbetssätt
- Kunskap kring rutiner för dokumentation och sekretess

8. Styrgrupp

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.1.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser.

9. Samordnare

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.2 och 14.1.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser. Beskriv samordnaruppdragets omfattning (tjänstegrad) och uppdrag för samordnaren.

Gällande finansiering av samordnartjänsten, se avsnitt 15 i detta avtal.

10. Personalgrupp

Ange aktuell personal som bemannar familjecentralen.

11. Sekretess och informationsöverföring

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 13.

12. Systematiskt brandskyddsarbete

Styrgruppen ansvarar för att det upprättas samt bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete i de gemensamma lokalerna på familjecentralen, för de verksamheter som finns i lokalerna. Styrgruppen utser även SBA ombud som har ansvaret för att bedriva SBA ronder i dessa ytor, utför kontroller på brandlarmet samt genomför utrymningsövningar. Det ska även finnas en plan för utrymning i de gemensamma ytorna där avsökning av dessa ingår. Det ska finnas en gemensam återsamlingsplats för att underlätta kontakt vid en utrymning.

13. Hot och våld

Incidenter gällande hot och våld kan inträffa och en gemensam plan för detta tas fram utav berörda verksamheter.

14. Försäkring

Respektive verksamhet försäkrar sina inventarier. Den verksamhet som har störst andel av familjecentralens lokaler försäkrar även de inventarier som finns i de gemensamma ytorna.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

15. Finansiering

Lokaler

Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från "Mall nyttjanderättsavtal".

Personalkostnader

Respektive avtalspart står för personalkostnader avseende sin personal och för andra verksamhetsspecifika kostnader.

Samordnare

Kostnaden för samordnaren ska delas lika mellan de basverksamheter som ingår i samverkan kring familjecentralen. Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 14.1.

Ange kostnad för samordnaren, anställande part och upplägg för ersättning från övriga ingående verksamheter.

16. Ändringar och tillägg i avtalet

Parterna är införstådda med att villkor och förutsättningar för den verksamhet som avtalet avser kan komma att förändras till följd av ny lagstiftning, beslut inom respektive huvudman eller annat. Skulle sådana förändringar uppkomma har parterna skyldighet att snarast informera övriga avtalsparter om detta.

Ändringar och tillägg till detta avtal skall för att vara gällande skriftligen godkännas av parterna.

17. Tvist

Tvist mellan parterna om tolkning eller tillämpning av detta avtal löses i samförstånd mellan parterna. Om tvist om tolkning eller tillämpning av avtalet inte kan lösas i samförstånd mellan parterna, lyftes frågan till respektive huvudman.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

18. Underskrift

Detta avtal är upprättat i **fyra** likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Datum och ort

För öppen förskola
Ange förvaltning,
xx kommun

Datum och ort

För mödrahälsovård
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

Namn

Titel

För ange förvaltning för socialtjänst
xx kommun

Namn

Titel

För xx vårdcentral, BVC
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

För (tex bibliotek)

Namn

Titel

För (tex tandvården)

Namn

Titel

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal

Lokalt nyttjanderättsavtal

(vid sidan av ett lokalt samverkansavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

OBS! Nyttjanderättsavtal har inga formkrav. Tänk på att detta endast är ett förslag på hur ett nyttjanderättsavtal kan utformas och att det eventuellt inte täcker alla punkter som kan vara aktuella för just er. En del av punkterna regleras eventuellt redan i samverkansavtalet. Ta bort och lägg till rubriker utefter vad ert behov är.

1. Avtalsparter och lokalisering

(1) **Y, organisationsnummer (Upplåtaren)** och

(2) **X, organisationsnummer (Nyttjaren)**

gemensamt benämnda som parterna.

Familjecentralen / familjecentralsliknande verksamheten zz är lokaliserad på adress **zz**.

2. Nyttjanderättens omfattning och ändamål

Y upplåter härmed nyttjanderätten avseende Familjecentralen **zz** på adressen **zz** till **X** på nedanstående villkor.

Nyttjanderätten enligt detta avtal omfattar... **till exempel lokaler, ytornas storlek, parternas andel, årlig kostnad i ett visst basårs prisnivå.**

3. Nyttjanderättsperiod, uppsägningstid och förlängningstid

Avtalet gäller fr.o.m. **20xx-xx-xx** och tills vidare alt tom **20xx-xx-xx**.

Avtalet kan sägas upp för att upphöra att gälla vid det månadsskifte som inträffar närmast efter **sex** månader från uppsägningen. Uppsägningen ska vara skriftlig.

Vid behov om förlängning av upplåtelsen ska....

4. Ersättning för upplåtelsen

Y ersätts med **zz** kronor per **månad/år/kvartal**.

Betalningsvillkor...

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Ersättningen omfattar till exempel uppvärmning av lokalen, vatten, avlopp, ventilation och el, avfallshantering, trappstädning och snöröjning/sandning och som inte framgår av tidigare punkter.

5. Upplåtarens åtaganden

Upplåtaren ansvarar för att.....

6. Nyttjarens åtaganden

Nyttjaren ansvarar för att...

7. Överlåtelse av nyttjanderätten

Exempelvis: Detta avtal får inte överlåtas på annan utan **Y:s** samtycke. **X** får inte heller upplåta rättighet som helt eller delvis härrör från detta avtal utan **Y:s** samtycke.

8. Nedsättning av ersättningsbeloppet

Exempelvis: **X** har rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet när **Y** brister i sin underhållsskyldighet enligt detta avtal och gällande rätt.

Exempelvis: Om hinder eller men uppstår i nyttjanderätten och detta sker utan **X** vållande har **X** rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet och, om hindret är av så väsentlig art att det helt hindrar utförandet av **X** verksamhet, att säga upp avtalet till omedelbart upphörande. Om hindret har resulterat i ekonomisk skada för **X** äger **X** rätt att få denna skada ersatt.

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

9. Hävning av nyttjanderätten

Exempelvis: Part får häva avtalet om motparten inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och rättelse efter påminnelse inte sker utan dröjsmål och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse.

10. Force Majeure

Exempelvis: Oförutsägbara händelser som omfattande arbetskonflikter, miljö- och naturkatastrofer samt allvarlig smittspridning eller annan omständighet som parterna inte råder över och som förhindrar en part från att fullfölja skyldigheter som följer av avtalet befriar sådan part från dessa skyldigheter.

11. Ändringar och tillägg till nyttjanderätten

Exempelvis: Ändringar och tillägg till avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda parter för att vara giltiga.

12. Underskrift

Detta avtal har upprättats i **två** likalydande exemplar, varav parterna har tagit varsitt.

Ort, datum

Y

X

Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande

Utifrån att det finns en nationell brist på barnmorskor i Sverige i nuläget behöver barnmorskemottagningens åtagande och uppdrag kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter anpassas och begränsas en tid framöver. Under avtalstiden gäller följande förutsättningar för barnmorskemottagningens deltagande i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter:

- Barnmorskemottagningen prioriterar socioekonomiskt prioriterade områden med full samlokalisering och permanent barnmorskemottagning på plats.
- Inget krav på samlokalisering i övriga områden som inte är socioekonomiskt prioriterade, utan i dessa fall sker samverkan med övriga verksamheter genom lokala samverkansavtal för familjecentralsliknande verksamhet.
- Barnmorskemottagningen samverkar på individnivå (överlämningar, konsultation förebyggande socionom, SIP och så vidare) i den omfattning det behövs utifrån den gravida/det väntade barnets behov.
- Barnmorskemottagningen förlägger en träff per föräldrautbildning lokalt på plats på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten i samverkan med övriga basverksamheter på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Barnmorskemottagningen deltar på samverkansmöten på generell nivå utifrån uppdrag. En barnmorska representerar vid möten, ca 6 timmar/termin. Vid behov av mer tid tas frågan via den lokala styrgruppen.
- Enhetschef från barnmorskemottagningen ingår i den lokala styrgruppen och deltar på dess möten.
- I de fall barnmorskemottagningen inte är samlokaliserad närvarar inte barnmorskan vid möten som berör lokaler, städ, sophantering och liknande.

- Barnmorskan närvarar inte vid planering och utförande av samverkande verksamheters aktiviteter såsom utflykter och liknande.
- Gemensam utbildning för medarbetare på familjecentralen planeras i styrgrupp och beslutas av chef för respektive verksamhet.

Bilaga 4. Utvecklingsområden

Vid framtagande av detta samverkansavtal har ett antal framtida utvecklingsområden identifierats. Utvecklingsområdena har framkommit utifrån de underlag³³ och dialoger som fungerat som utgångspunkt för arbetet samt utifrån inkomna svar under remissrundan.

Utvecklingsområdena faller inte inom ramen för framtagandet av detta samverkansavtal och är så pass omfattande att de kräver egna processer.

- En länsgemensam styrgrupp med ansvar kring barn och unga-frågor behöver tillskapas för att bland annat omhänderta utpekade och kommande utvecklingsfrågor i samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.
- En länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring behöver tas fram.
- Länsgemensamma utbildningsinsatser för de som arbetar på och med familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Kunskap om familjecentrerat arbetssätt behöver också säkerställas hos både personal och styrgrupper.
- Förutsättningarna för att utöka åldersspannet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till och med 12 år alternativt 17 år behöver utredas. Det finns också ett behov i samband med detta att utreda förutsättningarna för att utveckla samverkan med ungdomsmottagningarna med målsättningen att få till stånd en mer stödjande helhet, utan glapp för barn och unga. Utifrån samma resonemang bör också utredas om samarbetet med tandvården ska vidareutvecklas länsövergripande i verksamheterna.
- Arbeta för en gemensam verksamhetsutveckling som till exempel kan innefatta tillvägagångssätt att nå familjer i behov av stöd, speciellt i utsatta områden.

³³ Se stycke 5, Lagstiftning, styrande och stödjande dokument. Utgångspunkt för utvecklingsområdena har främst varit *Slutrapport regional översyn av familjecentraler* (2016), [Acando](#) och *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg* (2020), [Arthur D Little](#).

- Ett vägledande dokument avseende familjecentralers och familjecentralsliknande verksameters lokaler behöver tas fram.
- En rutin för tillvägagångssätt vid nyetablering behöver tas fram. Rutinen bör inkludera behovs- och resurskartläggning inför beslut om nyetablering.
- En långsiktig och övergripande utvecklingsplan för hela länet kring behov och lokalisering av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Syftet med planen är att kunna prioritera och täcka behov för att genom det säkerställa mer jämlik vård, stöd och omsorg.
- Socioekonomiskt prioriterade områden behöver definieras i ett länsgemensamt dokument. Här behöver man tydligt beskriva, i en länsgemensam kontext, vilka områden som avses.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(3)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer:UBN.2023.428

Datum 2023-11-29

Utbildningsnämnden

Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götalandsregionen

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i VGR.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland har förslag på ett länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland tagits fram. Under hösten 2022 har förslaget till samverkansavtal varit hos parterna på remiss. Generellt var inkomna synpunkterna positiva på ett samverkansavtal som tydliggör uppdraget, skapar ett likvärdigt innehåll och kvalitetssäkrar verksamheterna. Ett samverkansavtal främjar långsiktig samsyn och stabilitet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Samverkansavtalet bör antas av huvudmännen under hösten 2023 för att kunna träda i kraft från 2024-01-01.

Åsa Ericson

Ulla-Stina Millton

Förvaltningschef

Verksamhetschef

Beslutsunderlag

Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götalandsregionen.

Beslutet skickas till:

För vidare hantering
Förvaltningschef Åsa Ericson

Ärendet

Under 2020 lyfte Västra Götalandsregionen fram behovet av att tydliggöra uppdrag och förväntningar på familjecentralerna i Västra Götaland. Genom att skapa ett länsgemensamt inriktningsdokument för Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland ville man kvalitetssäkra en lägsta nivå för familjecentralerna i länet. Familjecentralerna är verksamhet i samverkan två huvudmän och fyra verksamheter; förskola och socialtjänst från kommunen samt barnavård och mödravård från regionen.

Samverkansavtalet är resultatet av arbetet med inriktningsdokumentet och ska ses som ett styrdokument för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet. Det finns dock möjlighet att göra lokala överenskommelser i samverkan utöver det som avtalet anger. Under hösten 2022 har förslaget till samverkansavtal varit hos parterna på remiss. Generellt var de inkomna synpunkterna positiva.

Syftet med ett gemensamt samverkansavtal är att tydliggöra uppdrag och förväntningar, skapa likvärdigt innehåll och kvalitetssäkra verksamheten samt säkra samverkan mellan huvudmännen.

Samverkansavtalet gäller under perioden 2024-03-01 – 2025-12-31. Om avtalet inte sagts upp skriftligen 12 månader innan avtalets utgång förlängs det automatiskt med 2 år. Uppföljning kommer ske under avtalsperioden.

Ekonomisk bedömning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Invånarperspektiv

Målgruppen för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter är blivande föräldrar, barn från noll år till dess att barnet uppnått skolålder och övergått till elevhälsan, barnets föräldrar samt andra viktiga vuxna runt barnet. Avtalet kan bidra till att invånare oavsett vilken familjecentral man besöker möter likvärdig verksamhet.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Förvaltningschef undertecknar avtalet.

Förvaltningens bedömning

I Ale kommun finns idag två familjecentraler där avtal har ingåtts för vardera verksamheten. Det länsgemensamma avtalet kan bidra till likvärdighet mellan såväl redan etablerade som eventuella framtida familjecentraler i kommunen.

Utbildningsnämnden

Uppföljning systematisk brandskyddsarbete 2023 (SBA)

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	4
2 Brandskyddsorganisation.....	5
3 Brandrisker ska hanteras fortlöpande och delges organisationen i stort	6
4 Brandskyddsutbildningar för personalen har genomförts och följts upp	7
5 ? Brandskyddsregler har upprättats	8
6 Brandskyddskontroller har regelbundet genomförts och följts upp.....	9
7 En kontinuerlig uppföljning och utveckling av det systematiska brandskyddsarbetet sker i verksamhet	10

Anvisning

Inom Ale kommun ska samtliga verksamheter, utifrån gällande lagstiftning och kommunens säkerhetspolicy, bedriva ett aktivt och systematiskt brandskyddsarbete där alla är delaktiga och har möjlighet att påverka. Vi skall effektivt arbeta för att förebygga brand och för att minska konsekvenserna vid ett brandtillbud, genom att ha en hög nivå på brandskyddsarbetet.

Detta för att säkerställa att de som vistas i de lokaler där kommunal verksamhet bedrivs ska känna sig trygga. Detta innebär att följande mål ska uppfyllas:

- En brandskyddsorganisation ska inrättas.
- Brandrisker ska hanteras fortlöpande och delges organisationen i stort.
- Brandskyddsutbildningar för personalen ska genomföras och följas upp.
- Brandskyddsregler ska upprättas.
- Brandskyddskontroller ska regelbundet genomföras och följas upp.
- En kontinuerlig uppföljning och utveckling av det systematiska brandskyddsarbetet ska ske. För att uppfylla policyn och dess krav ska ett systematiskt och kontinuerligt brandskyddsarbete bedrivas i hela organisationen. I detta ingår att brandskyddet ska dokumenteras.

Tidsplan:

- Förvaltningarnas TU till nämnderna för beslut i november/december 2023, Frågor skall besvaras innan sista oktober utav brandskyddsansvariga i förvaltningarna.
- Säkerhetssamordnaren gemensamt TU till KS för beslut i feb-23, säkerhetssamordnare deadline i mitten av januari och skall informeras vid nämndernas TU beslut i dec.

Säkerhetshandläggare och skrivansvariga på nämndnivå:

- Kommunstyrelsen - Angelika Radde
- Utbildning- Hannes Wolf
- Kultur- och fritid - Martin Andersson
- Socialtjänst- Marie Källvik
- Service - Carina Andersson
- Samhällsbyggnad - Jesper Normén

Process:

- Besvara frågeställningarna under varje rubrik
- Gör en kvalitativ bedömning i vilken grad sektor i sin helhet uppfyller kraven
- Beskriv vilka delar av verksamheterna uppfyller samt brister i brandskydd.

1 Sammanfattning

Anvisning

Sammanfatta helheten kring brandskyddsarbetet i några rader och lyft de viktigaste punkterna.

Målen för det systematiska brandskyddsarbetet inom utbildningsförvaltningen har till viss del uppfyllts och arbetet bedrivs enligt rådande policy och fastställda bestämmelser. Den årliga utvärderingen 2023 visar att det finns delar som måste åtgärdas. Främsta bristen är att flera medarbetare inom förvaltningen har inte deltagit i någon brandskyddsutbildning. Anledningen till detta är att utbildningsplanen har skjutits upp under de senaste på grund av Covidpandemin samt att vi ännu inte kommit i fas med utbildningen. Det är en större andel som genomfört brandskyddsutbildningen 2023 men det finns fortfarande flera som inte genomfört.

2 Brandskyddsorganisation

2.1 Finns upprättad och aktuell brandskyddsorganisation i din verksamhet?

Ja, det finns en upprättad och aktuell brandskyddsorganisation inom utbildningsförvaltningen.

Bedömning av brandskyddsorganisation

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
X		

2.2 Finns upprättad och aktuell utrymningsorganisation/rutin i din verksamhet?

Ja, det finns en upprättad och aktuell utrymningsorganisation/rutin inom utbildningsförvaltningen.

Bedömning av utrymningsorganisation/rutin

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
X		

3 Brandrisker ska hanteras fortlöpande och delges organisationen i stort

3.1 Är brandriskinventering gjord i verksamhet? Vilket datum gjordes inventeringen senast?

De flesta enheterna har genomfört brandriskinventering.

Bedömning av brandriskinventering

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
	X	

3.2 Är Ale kommuns ordningsregler kända för medarbetare?

Alla enheter uppger att personalen känner till Ale kommuns ordningsregler men flertalet anger att de behöver repeteras.

Bedömning av ordningsregler

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
	X	

4 Brandskyddsutbildningar för personalen har genomförts och följts upp

4.1 Har alla medarbetare deltagit i brandskyddsutbildningar utefter utbildningsplan? Om inte, varför?

Majoriteten har genomfört brandskyddsutbildning. Anledningen till att inte alla gjort det är på grund av pandemin och att BORF inte hunnit med att utbilda i den grad som skulle behövts.

Bedömning av brandskyddsutbildningar

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
	X	

4.2 Har verksamhet utfört utrymningsövning? När utfördes den? Reflektion, utvecklingsområden?

Utförs två gånger per läsår.

Bedömning av utrymningsövning

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
X		

5 ? Brandskyddsregler har upprättats

5.1 Är lokala brandskyddsregler skapade och implementerade hos medarbetarna i verksamhet?

Två förskolor har inte lokala brandskyddsregler och vissa enheter behöver uppdatera reglerna. Resterande enheter har lokala brandskyddsregler.

Bedömning av brandskyddsregler

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
	X	

6 Brandskyddskontroller har regelbundet genomförts och följts upp

6.1 Tillsyn av räddningstjänst - föreläggande - åtgärder – tidsplan

Bedömning av tillsyn av räddningstjänst

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
	X	

7 En kontinuerlig uppföljning och utveckling av det systematiska brandskyddsarbetet sker i verksamhet

7.1 Månadskontroller - utförda och dokumenterade alla 12 månader?

Vissa enheter har månadskontroller när det är verksamhet men ingen som kommer in när det inte är verksamhet till exempel under sommarlovet.

Bedömning av systematisk uppföljning av SBA

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
	X	

7.2 Är upptäckta brister åtgärdade?

De felanmäls men allt åtgärdas inte av fastighetsägaren

Bedömning av åtgärdade brister

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
	X	

7.3 Finns minst ett säkerhetsombud i verksamhet?

Alla enheter svara att de har minst ett säkerhetsombud utom en enhet som jobbar på att få fram ett säkerhetsombud.

Bedömning av säkerhetsombud

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
X		

7.4 Brand tillbud - plats, tid, vad har hänt, åtgärd.

Flera verksamheter har inte haft det. De som haft tillbud rapporterar i STELLA samt i vissa fall i SBA-pärm.

Bedömning av brandtillbud

Uppfylls helt	Uppfylls till viss del	Uppfylls i låg grad
X		

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(3)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/395

Datum: 2023-10-11

Rektor Bitr, Hannes Wolff

Utbildningsnämnden

Systematiskt brandskyddsarbete 2023

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner rapporteringen av det systematiska brandskyddsarbete 2023.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Sammanfattning

Inom Ale kommun ska samtliga verksamheter, utifrån gällande lagstiftning och kommunens säkerhetspolicy, bedriva ett aktivt och systematiskt brandskyddsarbete där alla är delaktiga och har möjlighet att påverka. Kommunens samtliga verksamheter ska effektivt arbeta för att förebygga brand och för att minska konsekvenserna vid ett brandtillbud genom att ha en hög nivå på brandskyddsarbetet. Det systematiska brandskyddsarbetet i förvaltningen följs årligen upp och redovisas till kommunstyrelsen i februari. Uppföljningen ska omfatta om kommunfullmäktiges fastställda brandskyddspolicy har uppfyllts och om det systematiska brandskyddsarbetet bedrivs enligt policyn och fastställda bestämmelser. Målen för det systematiska brandskyddsarbetet inom utbildningsförvaltningen har till viss del uppfyllts och arbetet bedrivs enligt rådande policy och fastställda bestämmelser. Den årliga utvärderingen 2023 visar att flera medarbetare inom sektorn har inte deltagit i någon brandskyddsutbildning. Anledningen till detta är att utbildningsplanen har skjutits upp under de senaste på grund av Covidpandemin samt att utbildningsförvaltningen därav inte kommit i fas med utbildningen. Majoriteten har dock genomfört utbildningen.

Åsa Ericsson

Hannes Wolff

Förvaltningschef

Säkerhetshandläggare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2023-10-10

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Säkerhetsenheten, Avdelning kansli och säkerhet

Ärendet

I Ale kommun finns det ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA) som utgår från kraven i lagen om skydd mot olyckor (LSO). SBA bör bedrivas såväl med avseende på förebyggande åtgärder som på de åtgärder som planeras i händelse av inträffad brand. SBA innebär att man på ett organiserat sätt planerar, utbildar, övar, dokumenterar, kontrollerar och följer upp brandskyddsarbetet i en byggnad eller verksamhet. SBA syftar i första hand till att förebygga uppkomst av brand och i andra hand till att minska konsekvenserna om brand uppstår. Det förebyggande brandskyddsarbetet ska vara strukturerat, systematiskt och kontinuerligt. Kommunfullmäktige antog i januari 2014 en policy för systematiskt brandskyddsarbete i Ale kommun. En brandskyddspolicy utgör grunden för det systematiska brandskyddsarbetet och anger verksamhetens och de ansvariga chefernas viljeinriktning avseende brandskyddet och är gällande inom hela verksamheten. Det yttersta ansvaret för brandskyddet inom utbildningsförvaltningen har förvaltningschefen. På varje förskole- och skolenhet är det rektorn som har ansvaret för att bedriva och organisera brandskyddsarbetet. Målet med brandskyddsarbetet är formulerat i brandskyddspolicyn där det tydliggörs att alla anställda i verksamheten ska arbeta aktivt med att upprätthålla brandsäkerheten. För att brandskyddet ska fungera måste det regelbundet genomföras kontroller och underhåll. Utrymningsvägar, rökluckor, branddörrar och släckutrustning måste vara fullt funktionsdugliga för att personer som befinner sig i byggnaden vid en brand ska kunna utrymma på ett säkert sätt och att egendomsskadorna ska bli så begränsade som möjligt. En förutsättning för att brandskyddsarbetet ska vara systematiskt är att det kontinuerligt följs upp. Inom utbildningsförvaltningen har en uppföljning av 2023 års brandskyddsarbete genomförts och sammanställts till en rapport. I utvärderingen har alla skolor och förskolor fått ange hur de arbetar med målen i brandskyddspolicyn och rapportera eventuella tillbud samt vilka åtgärder dessa har föranlett. Den årliga utvärderingen 2023 visar att brandskyddspolicyn till större delen är uppfylld inom utbildningsförvaltningen men att fortsatt brandskyddsutbildning behövs. Anledningen till detta är att utbildningsplanen har skjutits upp under de senaste två åren på grund av Covidpandemin. Även om det är flera som deltagit i brandskyddsutbildning 2023 än 2022 finns det fortfarande flera som inte deltagit. Anledningen är i huvudsak nyanställningar samt att BORF inte hunnit utbilda i den takt som skulle behövas.

Ekonomisk bedömning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Invånarperspektiv

Det systematiska brandskyddsarbetet påverkar Ale kommuns barn och elever. Förvaltningen bedömer att invånarperspektivet har tillgodosetts eftersom det finns en etablerad brandskyddsorganisation som arbetar aktivt med det systematiska brandskyddsarbetet.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Brandskyddspolicy för Ale kommun, 2014-01-27

Bestämmelser - Systematiskt brandskyddsarbete i Ale kommun, 2021-03-16

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Det är varje rektor som ansvarar för brandskyddet i sin verksamhet. På de enheter där det har framkommit brister ska rektorn tillsammans med brandskyddsorganisationen se till att detta åtgärdas snarast. Åtgärderna kommer följas upp av kommunens säkerhetssamordnare.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att skol- och förskoleenheterna har en fungerande brandskyddsorganisation. Utvärderingen av brandskyddet påvisar att förvaltningen behöver tillse att brandskyddsutbildning ges till samtliga medarbetare. Anledningen till detta är att utbildningsplanen har skjutits upp under de senaste åren på grund av Covidpandemin samt att det nu finns en utbildningsskuld. Utbildningsförvaltningen är väl medvetna om denna brist och det finns brandskyddsutbildningar inplanerade under 2023–2024 för de som ännu inte deltagit i utbildning. Efter utbildningsinsatsen är målsättningen att samtligamedarbetare ska ha genomgått en brandsäkerhetsutbildning i enlighet medbrandsäkerhetspolicyn.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(2)

Utbildningsförvaltningen

Diarienummer: UBN.2023/467

Datum: 2023-11-30

T.f Nämndsekreterare Marie Källvik Nilsson

Utbildningsnämnden

Tider för utbildningsnämndens arbetsutskott 2024

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar om följande tider för utbildningsnämndens arbetsutskott år 2024

17/1

21/2

20/3

30/4

12/6

28/8

2/10

6/11

4/12

Arbetsutskotten börjar kl 08.30

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Enligt 3 § i arbetsordning för styrelse och nämnder ska nämnden bestämma datum och tid för sammanträden. Förvaltningen har arbetat fram en planering för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämndernas sammanträden för 2024 och tider för utbildningsnämndens sammanträden 2024 fastställdes i oktober 2023. Arbetsutskottet är en beredande instans inför nämnden. Utgångspunkten är att arbetsutskottet genomförs en vecka innan nämndsammanträdet.

Marie Källvik Nilsson

T.f Nämndsekreterare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2023-11-30

Beslutet skickas till:

För vidare hantering
Kommunkansliet

För kännedom
Förvaltningsledningen utbildningsförvaltningen
Ledamöter utbildningsnämndens arbetsutskott